

PAROLE

Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen jäsenlehti

Maaliskuu 2022 • nro 1 (349) • 91. vsk

JÄÄKÄRISÄÄTIÖ

Sisällys

Pääkirjoitus: 2000-luvun Pyrrhoksen voitto.....	3
Puheenjohtaja Vesa Valtonen on ankarasti jääkäripioneerihengen läpitunkema.....	4
Jääkärimuseon murto selvisi nopeasti	6
Finnentag perinnettä jatkettiin korona-väli vuoden jälkeen.....	7
Osastojen yhteyshenkilöt.....	11
Reserviläisten iskuryhmä suoritti polkupyörämarssin Jääkäri-pyörillä.....	12
Kunniaosoitukset Jääkäripaadella itsenäisyys- ja jääkäripäivinä	14
Uusi Jääkärikanslia Suojeluskuntatalossa omiensa joukossa.....	16
Miksi minulle tuli Parole 4/2021 kahteen kertaan?	19
Jääkäripenoislippu kenraali Jarmo Lindbergille	20
Sairaanhoidtaja Ruth Munckin avustustoiminta jääkärien parissa 1920- ja 1930-luvulla	21
Schwistereiden jalanjäljissä historiallisessa Mitaussa	25
Tittelmünde.....	30
Kolumni: Pertti Laatikainen	31
Jääkärien kapinahanke valkoisessa kaartissa.....	32
Kolumni: Jukka Knuutii.....	37
Jääkärikapteeni Toivo Kuisman tarina kirjaksi	38
In memoriam: Brage Forssten 1951–2021	40
Harrastuksena itse tehdyt erikoiskirjekuoret	41
In memoriam: Ilkka Halonen 1932–2021	42
Osastot tiedottavat.....	43
Tunnistuskuva.....	44
Aarreaitta asevelimerkeistä kiinnostuneille.....	45
Kirjallisuutta	46

Kolmen reserviläisen iskuryhmä lähdössä 17 kilometrin pyörämarssille Hohenlockstedtin vesitornin juurelta. Menopelit olivat tuttuja: Suomen puolustusvoimien Jääkäripyöriä, joita lahjoitettiin vuonna 2010 kymmenen kappaletta Hohenlockstedtin museolle. Kuva Karin Bauermeister.

2000-luvun Pyrrhoksen voitto

Viime viikkoina on kerrattu paljon historiaa. Kun Venäjän presidentti Vladimir Putin esitti Yhdysvalloille ja Natolle vaatimuksia takuista, ettei Nato laajene itään päin, tuli monelle mieleen syyskuu 1938 ja Münchenin sopimus. Siellähän britit ja Ranska sopivat Hitlerin kanssa, että Saksa saa ottaa haltuunsa Tšekkoslovakian sudeettialueet. Tšেকেjә ei kokouksessa tarvittu.

Mieleen palautui myös Molotov-Ribbentrop-sopimus elokuulta 1939. Saksa ja Neuvostoliitto tekivät hyökkäämättömyyssopimuksen. Sopimuksen salainen lisäpöytäkirja oli kohtalokas mm. Suomelle. Protokollassa sovittiin kahden diktatuurin välisestä etupiirijaosta. Saksan etupiiriin tuli suurin osa Puolaa ja Neuvostoliiton etupiiriin Puolan itäosat sekä Baltian maat ja Suomi. Lisäpöytäkirjaa alettiin toteuttaa ripeästi: Saksa hyökkäsi välittömästi Puolaan. Neuvostoliitto pakotti Baltian maat ottamaan vastaan neuvostomiehityksen. Kun Suomi ei suostunut Moskovan vaatimuksiin, alkoi talvisota.

Putinin vaatimuksiin suostuminen olisi merkinnyt historian toistumista: Yhdysvaltojen ja Naton olisi pitänyt neuvotella tuossa vaiheessa siitä, ettei Ukraina voisi liittyä Natoon. Se olisi ollut Münchenin sopimus meidän aikaamme sovellettuna. Venäjä vaati myös, että sosialismista vapautuneen itäisen Euroopan maiden aseistus olisi palautettava tasolle, mitä se oli ennen niiden Natojäsenyyttä. Alue olisi ollut Venäjän etupiiriä Molotov-Ribbentrop-sopimuksen tapaan.

Näin ei käynyt, kun länsi ei suostunut neuvottelemaan Moskovan vaatimuksista. Tosin nyt tiedämme sen, että neuvottelut olivat pelkkää hämäystä, sillä samaan aikaan valmisteltiin hyökkäystä. Se oli paralleeli Talvisodan historiaan: suomalaiset kutsuttiin Moskovaan neuvotteluihin, kun puna-armeijaan joukkoja jo keskitettiin hyökkäysryhmitykseen koko itärajan pituudelta.

Maailmalla tunnetaan nykyään Mainilan laukaukset paremmin kuin talvisodan aikaan. Tiedotusvälineet maailmalla ovat kertoneet noista Neuvostoliiton silloisista valheista. Niitä on verrattu valheisiin joukkohaudoista ja kansanmurhasta, millä Putin on perustellut hyökkäystään Ukrainaan. Venäläisille kerrottiin vain erikoisoperaatioista itäisessä Ukrainassa, mutta ei joukkojen etenemistä Kiovaan ja muihin kaupunkeihin eri puolilla maata.

Ei sotaa toivoa voi venäläiset milloinkaan. Näin kirjoitti neuvostoliittolainen runoilija Jevgeni Jevtušenko 1970-luvulla. Eivät he varmasti sitä toivo nytkään. Kymmenissä venäläisissä kaupungeissa on ollut hyökkäystä vastustavia mielenosoituksia. Eivät minkään maan kansalaiset sotia halua. Heidän johtajansa saattavat haluta, niin kuin nyt Venäjällä.

Meillä ja Ukrainalla on sama itäinen naapuri. Neuvostoliiton hajotessa 1991 muualla Euroopassa alettiin supistaa puolustusvoimia ja luopua asevelvollisuudesta. Näin teki esimerkiksi naapurimme Ruotsi ja samaa ehdoteltiin Suomeksi. Onneksi poliittiset johtajamme olivat kaukaa viisaita ja maanpuolustuksemme säilytettiin entisellään. Sitä kadehtivat nyt ruotsalaisetkin.

Kun Neuvostoliitto hyökkäsi Suomeen 1939, perusti se ns. Terijoen hallituksen tarkoituksenaan hoitaa asioita tämän nukkehallituksen kanssa. Suomalaisten sitkeä vastarinta kuitenkin johti siihen, että aloitettiin neuvottelut Suomen oikean hallituksen kanssa ja Terijoen hallitus jouti historian hämääseen ja roskakoriin.

Venäjän sotatoimet Ukrainassa eivät ole edistyneet lainkaan suunnitellulla tavalla. Toki Venäjä varmasti päätyy voittoon. Mutta sen voiton hinta on korkea. Siitä tulee 2000-luvun Pyrrhoksen voitto.

Jukka Knuuti

Puheenjohtaja Vesa Valtonen on ankarasti jääkäripioneerihengen läpitunkema

Jp27:n perinneyhdistyksen puheenjohtajana vuoden vaihteessa aloittanut Vesa Valtonen sanoo olevansa ankarasti jääkäripioneerihengen läpitunkema. Hänet toi jääkäriperinneliikkeen toimintaan Schmardenin taistelun 100-vuotismuiston kunniaksi Latviaan tuolle taistelupaikalle pystytetty muistomerkki. Vesa oli aktiivisesti mukana muistomerkkin aikaansaamisessa. Vesa Valtonen on Porin prikaatin komentaja.

Kerro vähän itsestäsi

Olen 53-vuotias upseeri, syntyisin Joutsenosta. Asun Kymenlaaksossa Kuusankoskella ja perheeseen kuuluu vaimo, kaksi lasta ja kaksi koiraa. Palvelen tällä hetkellä Porin prikaatin komentajana Säkylän-Niinisalon kasarmeilla. Harrastuksiin kuuluu eräily, sotahistoria ja kuntoilu.

Millä mielellä otit vastaan puheenjohtajan tehtävät?

Ryhdyin puheenjohtajaksi todella mielelläni ja kiitollisena luottamuksesta. Tämä on minulle kunniatehtävä.

Minkälainen on "historiasi" jääkäriperinneliikkeessä?

Olin ollut pitkään jääkäriperinneliikkeen "etäkannattaja". Ehkä osin siksi, että jääkärien asia näyttäytyi aikaisemmin vahvasti jalkaväen perinteeltä, vaikka hyvin Korian pioneerin tiesin varhain, että suomalainen pioneeriaselaji rakennettiin jääkäripioneerien voimin. Kuten monen muunkin aselajin lähtökohdat itsenäisessä Suomessa.

Pääsin operatiiviseen toimintaan Jääkäripataljoona 27 perinneyhdistyksen kanssa viime vuosikymmenellä, kun valmistelimme pioneeriaselajissa Schmardenin taistelun 100-vuotispäiväksi muistomerkkiä Latviaan. Tuolloin tutustuin moneen

Prikaatikenraali Vesa Valtonen komentaa Porin prikaatia ja JP27:n perinneyhdistystä. Edellisestä kertoo seinällä oleva Albert Edelfeltin Porilaisten marssi ja kaapin päällä prikaatin pienoislippu. Perinneyhdistystä edustaa jääkärimuki.

Eversti Vesa Valtonen

10.7.1969, Joutseno

- Upseerin tutkinto, Kadettikoulu, 1993
- Esiupseerin tutkinto, Maanpuolustuskorkeakoulu, 2001
- Yleisesikuntaupseerin tutkinto, Maanpuolustuskorkeakoulu, 2004
- Sotatieteiden tohtorin tutkinto, Maanpuolustuskorkeakoulu, 2010
- Dosentti, Maanpuolustuskorkeakoulu, 2020
- Kadettikurssi 77, 1990–1993
- Maavoimien perusyksikön päällikkökurssi, 1996
- Pioneeripataljoonan komentajakurssi, 1997

- Esiupseerikurssi 54, Maanpuolustuskorkeakoulu, 2000–2001
- Yleisesikuntaupseerikurssi 51, Maanpuolustuskorkeakoulu, 2003–2004
- Sotatieteiden tohtorin tutkinnon opinnot, Helsingin yliopisto, 2005–2010
- Mannerheim-stipendiaatti, Sveitsi, 2006
- Turvallisuusjohdon koulutusohjelma 2008
- Alueellinen maanpuolustuskurssi 2010
- Valtakunnallinen maanpuolustuskurssi 2012
- Prikaatin komentaja, Porin prikaati 2021 –
- Apulaisosastopäällikkö, Suunnitteluosasto, Maavoimien esikunta 2020
- Pääsihteeri, Turvallisuuskomitean sihteeristö, Puolustusministeriö 2016–2020
- Pataljoonan komentaja, Kymen pioneeripataljoona 2014–2016
- Yleissihteeri, Turvallisuuskomitean sihteeristö Puolustusministeriö 2011–2014
- Osastoesiupseeri, Maavoimien Esikunta 2010–2011
- Tutkijaesiupseeri, Maanpuolustuskorkeakoulu 2006–2009
- Osastopäällikkö OPOS, Karjalan Prikaati 2004–2005
- Opettaja, Maasotakoulu 2001–2002
- Pioneeripäällikkö, Suomalainen Jääkäripataljoona / SFOR, Bosnia 1999
- Yksikön päällikkö, Kymen Pioneeripataljoona 1996–1998
- Opetusupseeri, Kymen Pioneeripataljoona 1990, 1993–1995

Porin prikaati siirtyi Vesa Valtosen komennettavaksi 1. heinäkuuta 2021. Tässä hän ottaa vastaan prikaatin lipun.

Prikaati on otettu vastaan. Eversti Valtonen puhuu. Taustalla Maavoimien komentaja kenraaliluutnantti Petri Hulkko.

perinneyhdistyksen ja Jääkärisäätiön aktiiveista ja minut kutsuttiin sittemmin hallituksen jäseneksi. Yhteistyö oli alusta pitäen mutkatonta, kuten jääkäriperinteeseen kuuluu.

Onko Sinulla jääkäritaustaa?

Suvussa ei ole ollut jääkäreitä, mutta olen kyllä ankarasti jääkäripioneerihengen läpitunkema.

Muistatko milloin ja minkälaisessa yhteydessä kuulit jääkäreistä?

Se tapahtui sotahistoriaan perehtymiseni alkutaipaleella, kun koulupoihana santsasin kaikkea mahdollista tietoa, erityisesti kirjallisuutta viime sodistamme ja vapaussodasta.

Perinneliikkeen toimivaa mallia ei kannata korjata

Onko mielessäsi ideoita, joita voisimme ottaa toimintaamme?

Kyllä niitäkin on herännyt. Pääosa niistä nojaa jo tehtyyn historian vaalimiseen ja muuhun perinnetyöhön. Toimivaa ei toki kannata korjata, kuten erinomaiset nettisivut ja paikallisosastojen toiminta.

Ajassamme on yhä olennaisempaa yhteiskunnalliseen tietotarpeeseen vastaaminen ja hienon perinnön aset-

Poriin prikaatiin kuuluu Pohjanmaan jääkripataljoona ja Satakunnan tykistörykmentti. Prikaatinkomentaja Niinisalon legendaarisen lamelli-kasarmin edessä.

taminen saataville. On tärkeää pyrkiä tunnistamaan mitä meiltä odotetaan eri väestöryhmissä ja mihin meidän tulisi jatkossa suunnata tiedonjakamista ja jääkäriperinnetiedon saataavuutta.

Toiseksi jäsenhankintaprosessi tuntuisi kaipaavan uusia tuulia. Esimerkiksi varusmiehiin ja naisille suunnattu "värvääminen" voi tuoda runsaasti kiinnostuneita asiamme pariin. Näitä kehittelemme perinneyhdistyksen

strategiatyön päivityksen yhteydessä jo tänä vuonna, kun yhdistys juhlii 50-vuotista taivaltaan.

Meillä on 16 alaosastoa. Voisiko jäsenmäärää kasvattaa perustamalla uusia osastoja.

Alaosastot tekevät hyvää työtä tukeutuen niihin vahvuuksiin, mitä kulakin osastolla on. Uusien alaosastojen perustamistarpeita en ole kuullut,

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

mutta kaikki mahdollisuudet täytyy tutkia. Eräs uusi mahdollisuus voisi olla eräänlainen verkostojäsenyys, jossa asuinpaikkakunnalla ei olisi niin olennaista roolia. Verkkojäsen voisi osallistua siten minkä alaostaston tilaisuuteen hyvänsä.

Entä onko jotain, mikä on aikansa elänyttä?

Joitakin vanhentuneiksi tunnistettuja asioita nostettiin esille vuonna 2018 tehdyssä strategiaselvityksessä, mutta niissäkin oli monesti useita näkökulmia. Käymme muutostarpeet läpi strategiatyön osana yhdessä alaostaston kanssa.

Paikallisosastoissa yhteistyötä muiden järjestöjen kanssa

Järjestökentällä on runsaasti tarjontaa. Olisiko syytä etsiä yhteistyökumppaneita. Esim. Vapaussodan perinneliitto?

Ilman muuta! Yhteisten tilaisuuksien järjestäminen tai esimerkiksi esiin-

tyjen yhteinen hyödyntäminen ovat olleet jo keskusteluissa. Monessa paikallisosastossa myös toimitaan jo näin.

Perinneyhdistyksen jäsenten ikärakenne on haasteellinen. Miten saamme keski-ikä laskemaan.

Perinteinen järjestötoiminta on kieltämättä vaikeuksissa, kun ihmisten vapaa-aikaa arvotetaan yhä yksilökeskeisemmin, enkä ole edes varma, onko huippua vielä saavutettu. Toisaalta myös yhteisöllisyydelle on kysyntää ja erityisesti korona-ajan eristäytymisvimma saattaa purkautua tarpeena osallistua yhteisiin tilaisuuksiin.

Perinneyhdistyksen ja Jääkärisäätiön vaalima aihe on kuitenkin iätön. Upea jääkäriperintömme on täynnä mielenkiintoisia tarinoita, joiden omistajina on koko Suomen kansa. Luulen, että saamme asiallemme jatkossakin vahvan tuen, eikä vain ”uskovaisilta”, vaan laajemmaltakin piiriltä.

Koskeeko ukkoutuminen erityisesti jääkäriperinneliikettä vai onko se osa isompaa ilmiötä: ihmisten haluttomuudesta sitoutua?

Kyseessä on yhteiskunnallinen ilmiö, josta kärsivät kaikki järjestöt. Meidän jääkäriperintömme on kuitenkin elinvoimainen, joten olen hyvin luottavainen, että sen pariin hakeutuu jatkossakin kiinnostuneita, myös nuorisostamme.

Onko perinneyhdistys olemassa vielä 20 vuoden kuluttua?

On – jääkärihenki ei kuole koskaan!

TEKSTI: Jukka Knuuti

Vesa Valtonen ylennettiin prikaatikenraaliksi 1. maaliskuuta 2022

Jääkärimuseon murto selvisi nopeasti

Kortesjärvellä sijaitsevaan Suomen Jääkärimuseoon murtauduttiin 19.-20.2. välisenä yönä. Varkaat veivät mennessään muutamia aseita.

Juttu selvisi kuitenkin varsin pian ja varastetut aseet saatiin takaisin. Tekijät taisivat olla niin sanotusti poliisin tuttuja, kun heidän napattiin niin nopeasti.

Museolta ei haluttu toistaiseksi kertoa, mitä vorot olivat vieneet. Villi arvaus, että varastettujen aseiden joukossa on ainakin jokin näistä kuvassa näkyvistä pistooleista. Kuva Anne Anttila.

Finnentag perinnettä jatkettiin korona-välivuoden jälkeen

Jääkäreiden koulutuksen aloittamisen muistoa on kunnioitettu Saksassa Hohenlockstedtissa jo 1950-luvulta lähtien

Jääkäreiden koulutuksen aloittamisen muistoa on kunnioitettu Saksassa Hohenlockstedtissa jo 1950-luvulta lähtien. Finnentagin varsinainen alullepanija oli toisen maailmansodan jälkeen eläinlääkäri Tohtori Hein. Hän oli Lockstedter Lagerissa sijainneen, jääkärien suosiman Cafe Schüttin omistajan Käthe Schüttin poika. Tohtori Heinin poika Dierk Hein vie perinnettä eteenpäin ja on edelleen hyvin aktiivisesti mukana muistotyössä Hohenlockstedtissa. Kunta otti Finnentag-tapahtumasta vastuun 1970-luvulla. Tapahtumaa on juhlittu keskeytyksellä paikan päällä aina viime vuoteen saakka, jolloin tapahtuma jouduttiin covid-19 tilanteen vuoksi toteuttamaan virtuaalisena tapahtuma.

Tänä vuonna Finnentagin päivämääräksi oli sovittu lauantai 26.2. Hohenlockstedtin kunta lähetti kutsuja tilaisuuteen Korona-pandemian takia normaalia selvästi vähemmän, noin 50 kappaletta. Jääkäriperinteen vaalijoita oli Suomesta paikan päällä sekä Jääkärisäätiöstä että perinneyhdistyksestä. Myös suomalaiset reserviläiset olivat paikalla välivuoden jälkeen. Saksalaiset olivat noudattaneet kutsua hyvin.

Hohenlockstedtin Pormestari Wolfgang Wein otti suomalaisen delegaation vastaan perjantaina 25.2 Raatihuoneella. Raatihuoneen edusta oli Vesitornimuseon ja Ehrenheinin tapaan liputettu perinteisesti Saksan

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Jääkärilippu reserviläisten vastuulla. Lippua kantaa saksalainen reservin majuri Andreas Devers.. Vasemmalla Pekka Sillanpää, oikealla Kari Kiiveri. Kuva Tassilo Schmitt-Fahnert.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

Seppeleitä laskettiin nyt vain kymmenen. Koronavapaina vuosina niitä oli parikymmentä. Kuva Pertti Laatikainen

ja Suomen lipuilla samoin kuin Hohenlockstedtin kunnan ja Schleswig-Holsteinin osavaltiolipuilla. Perjantaina 25.2. uudistettiin Museolla olevan Jääkärikabinetin esittelymateriaalia. Jääkäriluutnantti Väinö Heikkisen materiaali vaihdettiin jääkärimajuri, DI Einar Johanssonin preussilaiseen upseerimiekkaan ja jääkärieverstiluutnantti, rovasti Johannes Anttilan kunniamerkkitauluun. Pitkäaikainen Jääkäriiliiton puheenjohtaja Anttila oli toiminut jääkärien omana pappina ja hän muun muassa vihki jääkärilipun Liepajassa helmikuussa 1918 ennen pääjoukon lähtöä Suomeen.

Lauantai 26.2 aloitettiin ensin tutustumiskäynnillä Soldatenheimiin - Sotilaskotiin. Arthur-Boskamp säätiö on ostanut huonossa kunnossa olevan jääkäreillekin tutun rakennuksen vuonna 2018. He ovat tehneet suunnitelmat rakennuksen tulevasta käyttötarkoituksesta ja kunnostuksesta, joka onkin jo alkanut. Tämän jälkeen jatkettiin perinteisellä esitelmällä Hohenlockstedtin museolla. Tällä kertaa aiheena oli juuri Sotilaskotieman mukaisesti Hohenlockstedtin

Jääkäriperinneliikkeen edustusjoukkue HoLossa. Vasemmalta Arno Hakkarainen, perinneyhdistyksen varapuheenjohtaja, Jukka Pennanen, Jääkärisäätiön hallituksen jäsen, Pertti Laatikainen, Jääkärisäätiön puheenjohtaja ja Kari Heiskanen, Jääkärisäätiön hallituksen jäsen

Jääkärimajuri, DI Einar Johanssonin preussilainen upseerimiekka edustaa suomalaisia jääkäreitä Hohenlockstedtin museossa. Kuva Pertti Laatikainen.

Toisen jääkärin, everstiluutnantti rovasti Hannes Anttilan kunniamerkit ovat vuorollaan näytillä museossa. Kuva Pertti Laatikainen

Soldatenheim - Sotilaskoti. Tämän Sotilaskodin voidaan katsoa perustellusti olevan meidän sotilaskotiemme "äiti".

Esitelmätilaisuuden jälkeen oli edessä siirtyminen Kellinghusenin hautausmaalle, jonne on haudattu neljä, Lockstedter Lagerissa tapahtuneen koulutuksen aikana tauteihin kuollutta jääkäriä. Hautausmaalla on myös Schütthin perhehautaus. Kaikille näillä laskettiin kukat ja erikseen seppelä I maailmansodan muistomerkille.

Päätilaisuudessa Jääkäripaadella Ehrenheimissa pidettiin aluksi kolme puhetta – pormestari Wolfgang Wein, Bundeswehrin Jalkaväkikoulun johtajan ja jalkaväen tarkastajan, prikaatinkenraali Michael Matzin sekä Jääkärisäätiön puheenjohtaja Pertti Laatikaisen puheet. Seppelienlaskussa oli yhteensä 10 seppellettä Jääkäripaadelle (jääkärimuistomerkille) ja yksi suomalais-saksalaisten reserviläisten laskema I maailmansodan muistomerkille. Tilaisuuden päätteeksi huomioitiin saksalaisia

Museossa kuultiin esitelmä vanhasta sotilaskodista, Soldatenheimista, jonka kunnostus on loppusuoralla. Kuva Pertti Laatikainen.

yhteistyötahoja Vapaussodan Perineliiton myöntämällä Sinisillä Risteillä sekä Suomen Reserviupseeriliiton ja Reserviläisliiton myöntämällä kunniamerkeillä. Toisena Sinisen Ristin saa-

jana oli Hohenlockstedtin nykyinen pormestari Wein.

Muistotilaisuuden päättävä kahvitilaisuus pidettiin koronarajoitusten vuoksi paikallisessa Kartoffelhallissa, jossa jaettiin kiitospuheiden lisäksi muutamia muistoesineitä puolin ja toisin. Kahvitilaisuuden jatkeeksi saksalainen yhteysupseeri, eversti (res) Mark Aretz järjesti saamansa korkean saksalaisen kunniamerkin johdosta pienehkön "hengenkovustilaisuuden".

Kaksi vuotta sitten vuonna 2020 matkaamme sävytti koronaviruksen leviämisen alku. Tällä kertaa matkalle lähtiessä oli edellisenä yönä tullut tietoon Venäjän hyökkäyksen käynnistymisestä veljeskansaansa Ukrainaa kohtaan. Jääkäreiden teot ja henkinen perintö näyttäytyivät Venäjän toimien vuoksi nyt erityisen merkittävänä – joka päivä on tehtävä työtä sen vuoksi, että Isänmaa säilyi itsenäisenä ja vapaana!

TEKSTI: **Pertti Laatikainen**

Pertti Laatikainen

Venäjän painostustoimien valossa jääkärien testamentti on edelleen ajankohtainen

Jääkärisäätiön puheenjohtaja Pertti Laatikainen totesi puheessaan: Parhaillaan Venäjän Ukrainaan ja muihinkin Euroopan valtioihin kohdistuvien sotilaallisten ja muiden painostustoimien valossa jääkärien 1975 kirjoittaman testamentin sanoma on edelleen ajankohtainen ja ajassa elävä: sen mitä pidämme arvokkaimpana: luottamuksen Suomen tulevaisuuteen itsenäisenä ja vapaana valtiona, horjumattoman uskon tämän asian oikeutukseen ja

voittoon silloinkin kuin kaikki näyttää toivottomalta, tahdon ja uskalluksen taistella kaikissa tilanteissa näiden päämääriemme puolesta.

Me suomalaiset emme ole unohtaneet, että jääkäriliike ja sen tavoitteiden saavuttaminen ei olisi ollut mahdollista ilman Saksan apua.

Finnentag on aloitettu saksalaisten ystäviemme aloitteesta ja Hohenlockstedin kunta on ottanut myöhemmin vastuun järjestelyistä. Suomalaisena on hienoa nähdä saksalaisten ylpeys

siitä, että jääkäreiden koulutuksella Hohenlockstedissä on voitu vaikuttaa merkittävästi Suomen kansan vapauden ja itsenäisyyden saavuttamiseen. Jääkärien koulutamisesta 100 vuotta sitten alkanut ystävyys ja säännöllinen kanssakäymisemme on siirtynyt sukupolvelta toiselle. Se on sydämellistä, aitoa ja lämminhenkistä. Pitäkäämme yhteistoiminnastamme huolta seuraavatkin sata vuotta.

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Jukka Pennanen

Selätetyn Covidin19 tilalle tuli hyökkäys demokratiaa vastaan

Finnentagin tapaista tapahtumaa on tuskin missään muualla. Ainulaatuinen juhla, jossa on paljon tunnetta ja hyvää mieltä, sanoi Jukka Pennanen seppeleen laskun jälkeisessä kahvitilaisuudessa. Tämä teksti on käännös hänen puheestaan.

Valitettavasti ei kaikki muu ole yhtä hyvin. Vihollisemme on muuttunut, mutta ei ole valitettavasti tullut yhtään helpommaksi; Covid 19 pandemia voitettiin, mutta sen tilalle tuli sotilaallinen hyökkäys demokratiaa vastaan.

Tiedämme historiasta, että jokainen autokratia lopulta voitetaan eurooppalaisessa maassa. Se on vain ajan kysymys. Mitä enemmän yhtenäisyyttä ja päättäväisyyttä me kaikki liittolaiset voimme yhdessä osoittaa, sitä nopeammin väkivaltakoneistot sortuvat. Valitettavasti täytyy ennen sitä viattomien ihmisten kärsiä ja kuolla.

Mutta takaisin päivän teemaan, suomalaisiin jääkäreihin, jotka koulutettiin täällä Lockstedtin leirissä saksalaisiksi sotilaisiksi. Ja koulutettiin niin hyvin, että 20 vuotta myöhemmin

talvisodassa itsenäisen Suomen puolustusvoimat kykeni kiivaissa taisteluissa puolustautumaan Venäjää vastaan yli kolme kuukautta. Venäläiset syyttivät suomalaisia sodan aloittamisesta ampuen omia joukkojaan rajan lähellä Mainilassa. Lisäksi Venäjä perusti Suomen kansantasavallan. Molemmat edellä mainitut, omien ampuminen ja kansantasavaltojen perustaminen näyttävät olevan edellään venäläisten keinovalikoimassa. Ei mitään uutta auringon alla.

He ovat nyt esillä Hohenlockstedtin museossa

Einar Vilhelm Johansson

(s. 1885, k. 1959),
jääkärimajuri, DI.

Johansson valmistui diplomi-insinööriksi Helsingin TKK:ssa 1911. Hän suoritti vielä ennen 1.maailmansotaa jatko-opintoja sekä Mönchengladbachin että Hannoverin TKK:ssa ja ilmoittautui Lockstedter Lagerissa pfadfinderiksi 5.3.1915.

Lockstedtissa Johansson ylenettiin jouluna 1916 jääkärien up-

seerinarvoon joukkueenjohtajaksi. Hän osallistui rintamavaiheessa Kuurinmaan taisteluihin ja palasi kapteenina pääjoukon mukana Vaasaan 25.2.1918.

Vapaussodassa Johansson toimi huoltoupseerina. Hän erosi palveluksesta vuonna 1919, avioitui ja teki elämäntyönsä suomalaisen mekaanisen teollisuuden johtotehtävissä mm. Suomen Ampumatarviketehtaan toimitusjohtajana.

Joukkueenjohtajiksi nimetyt jää-

kärit saivat luvan kantaa preussilaista upseerinmiekkaa, jonka myös Johansson hankki ja jonka omaiset myöhemmin lahjoittivat Jääkäriliitolle. Esillä oleva Johanssonin miekka on preussilainen upseerin kalpamiekka m. 1889 ja se asetettiin esille tässä näyttelyssä Finnentagina 2022.

Miekan tupeissa kirjoitus; Lahja Jääkäriliitolle Judith Johansson 26.6.1980.

Johan (Hannes) Anttila

(s. 9.9.1893, k. 21.11.1968),
jääkärieverstiluutnantti, rovasti.

Anttila aloitti teologian opinnot Helsingin ja jatkoi niitä vuosina 1915–1916 Leibzigin yliopistossa. Anttila liittyi Lockstedtin koulutusjoukon 2.K:an 7.3.1916. Hän jatkoi teologian opintojaan Leibzigissa vielä kesän 1917.

Jääkäripataljoonan riveissä hän osallistui Kuurinmaan taisteluihin ja palasi vänrikiksi ylennettynä pääjoukon mukana Vaasaan

25.2.1918. Hän avioitui samana vuonna ja papiksi hänet vihittiin vuonna 1922.

Maailmansotien välillä Anttila palveli Puolustusvoimien ja Suojeluskunnan eri tehtävissä pappina ja sotilaspedagogian opettajana. Talvi- ja jatkosodan hän toimi kotijoukkojen rovastina. Anttila oli erittäin aktiivinen järjestö- ja yhdistyselämässä. Jääkäriliiton johtotehtävissä hän toimi peräti 30 vuoden ajan, josta puheenjohtajana vuodet 1957–1962.

Koska jääkärien joukossa ei ollut ketään valmista pappia, toimi teologian opiskelija Hannes Anttila monissa kirkollisissa tilaisuuksissa ja toimissa ”jääkärien omana pappina”. Merkittävään näistä tilaisuuksista oli Jääkäريلipun vihkiminen Trinitatis kirkossa Liepajassa juuri ennen Suomeen lähtöä helmikuussa 1918, josta kuva ohessa. Anttila lahjoitti esillä olevat kunniamerkinsä Jääkäriliitolle ja ne tuotiin esille tähän näyttelyyn Finnentagina 2022.

Osastojen yhteyshenkilöt

Osasto	Nimi	Puhelin	Sähköposti
Etelä-Karjala	Ignatius Jorma K.O.	040 503 6499	etela-karjala@jp27.fi
Etelä-Pohjanmaa	Passi Juhani	050 322 3469	etela-pohjanmaa@jp27.fi
Helsinki-Uusimaa	Sillanpää Pekka	040 749 0666	hki-uusimaa@jp27.fi
Kainuu	Kinnarinen Tero	050 496 6456	kainuu@jp27.fi
Kanta-Häme	Kiviniemi Pertti	0400 846 956	kanta-hame@jp27.fi
Keski-Suomi	Porvali Martti	040 937 9008	keski-suomi@jp27.fi
Kuopio	Seppo Räihä	040 591 4611	kuopio@jp27.fi
Kymenlaakso	Mikkonen Paavo	044 550 9375	kymenlaakso@jp27.fi
Lappi	Aherto Markku	0400 823 520	lappi@jp27.fi
Länsi-Pohja	Esko Risto	040 501 4131	lansi-pohja@jp27.fi
Oulu	Jyrki Ristiluoma	0500 391241	oulu@jp27.fi
Pirkanmaa	Tulosmaa Timo	040 744 0565	pirkanmaa@jp27.fi
Päijät-Häme	Jouko Pekka	040 516 1018	paijat-hame@jp27.fi
Satakunta	Kyrövaara Hannu	040 732 5360	satakunta@jp27.fi
Vaasa	Raimo Latvala	050 358 0274	vaasa@jp27.fi
Varsinais-Suomi	Vuontela Kyösti	0500 910 402	varsinais-suomi@jp27.fi

Reserviläisten iskuryhmä suoritti polkupyörämarssin Jääkäri-pyörillä

Reserviläisten osaston puolesta tämän vuoden tapahtumaan lähteminen oli yhtä epävarmaa kuin muillakin. Oli selvää, että aiempien vuosien tapaista toimintaa varuskuntien yhteydessä ei saataisi, ja perinnetapahtumatkin olisivat pienemmällä liekillä. Tästä syystä muodostui joukoksi lopulta vain kolmen henkilön ryhmä: Pekka Sillanpää, Seppo Lerkki ja Kimmo Kiiveri. Kenraalien antaman museon välineistön päivittämiseen liittyvän kunniatehtävän vuoksi kuljimme arvokkaasti autolla. Matka alkoi Turun satamasta räntäsateessa keskiviikkoiltana. Torstaiaamulla herätys hytissä veti vakavaksi, Venäjä oli hyökännyt Ukrainaan. Ajomatalla ei väsyttänyt Ukrainan tilannetta seuratta. Noin 12 tunnin kuluttua Tukholman satamaan saapumisesta olimme perillä. Matka Tukholmasta alkoi 7.30 kahden pysähdyksen taktiikalla lautalle Helsingborg-Helsingör klo 14.00, sieltä pari tuntia lautalle Rødby-Puttgarden, josta vielä viimeinen parin tunnin etappi Itzehoeen.

Vaikka suomalaisia paikan päällä Hohenlockstedtissa oli harmillisen vähän, oli tunnelma saksalaisten pariissa kuitenkin entisensä. Kaduilla maastopuvussa kulkeminen näin kriisiaikana herätti edelleen vain iloisia katseita ja tämä oli selvästi kahden vuoden tauon jälkeenkin normipäivää paikallisille kuntalaisille.

Jo vuosien ajan on reserviläisten ohjelmassa Hohenlockstedtissa ollut vaihtoehtona polkupyöräretki. Aina-kaan oman 10 osallistumisvuoden aikana tätä ei vielä kertaakaan ole kukaan varsinaisesti kokeillut. Nyt perjantaina oli vihdoinkin otollinen aika polkupyörämarssille, josta olimme ilmoittaneet etukäteen Museum am Wasserturmille. Museon uusi johtaja Elisabeth Ganseforth järjesti ystävällisesti meille huolletut pyörät. Itse polkupyörien historia on mielenkiintoinen: 115 vuotta sitten Jukka Pennanen sai idean lahjoittaa parikymmentä pyörää museolle Puolustusvoimien varastoista. Valtion byrokratian rattaat yhdessä huoltopäällikön kanssa kes-

kusteluissa osoittivat taas mahtinsa. Pienen taistelun jälkeen saatiin pyörät lopulta Saksaan. Vielä tänä päivänä ne ovat rekisterikilpineen taattua laatua ja hyvässä iskussa. Ajoimme museon kartoittamaa jääkärihistorilista 17 km lenkkiä, joka sateen jäljiltä oli osin aika heikossa kunnossa. Lähtiessä aurinko paistoi, mutta matkalla räntäsade yllätti pyöräjoukon, jota iloisesti johti saksalaisten reserviläisten tiedottaja Karin Bauermeister. Matkalla pidimme tauon Lohmühlen idyllisellä lammella, jossa jääkäritkin olivat virkistäytyneet. Ensi vuonna otamme tavoitteeksi ajaa Pennasen jo osin hahmottelema reitti jääkärien koulutuksen aikaisesta polkupyörämarssista.

Kevyen kuntoilupyrähdysten jälkeen kävimme tapaamassa paikallista sotatarvikekeräilijää. Tämä yksityiskokoelma on vertaansa vailla, mistä mielenkiintoista henkilökohtaista tarinaa ja historiatietoa olisi riittänyt useaksi päiväksi. Kokoelman laajuutta on vaikea käsittää, sillä kolmi-

Lohmühlen lammen rannan lehdetön tammi ei suonut kummempaa sateensuojaa jääkäripyöräilijäkolmikolle. Kuva Karin Bauermeister.

kerroksisen talon uumenista ei juuri aseista vapaata soppea löydy. Silti pölyt oli pyyhitty jokaisen esineen pinnalta.

Lauantaiaamuna sotilaskodin upean esittelyn jälkeen reserviläisillä oli harmillisesti jälleen muun ohjelman päälle laitettu saksalais-suomalaisen reserviläisyhdistys RAG:n vuosikokous. Kokouksessa käytiin läpi toimintakertomus ja suunnitelma kuluvalle vuodelle. Puheenjohtajana Saksan puolella jatkaa evl (res) Burkhard Jäkel ja Suomen puolella kapt (res) Jouko Koivunen. Tänä vuonna Suomeen ovat tulossa ainakin Mark Aretz kesäheinäkuussa ja Jens Hirschgängerin porukka elo-syyskuussa.

Mieleenpainuva hetki oli Finnentagin perinteinen kohokohta, nyt kylläkin supistettu Kranzniederlegung Finnische Alleella. Suomalais-saksalaisen reserviläisten kunniaosaston komentajana toimi viimeistä kertaa evl (evp) Karl Hartmann. Aina yhtä selvin ja kuuluvuin saksalaisin komennoin toteutettu protokolla sai

14 vuotta sitten museolla lahjoitetut polkupyörät olivat puhtaita hyvässä kunnossa. Kuva Kimmo Kiiveri.

kokeneellekin Finnentagin kävijälle nyt lähes tipan silmään. Ehrenzugia kunnioitti myös Mark Aretzin suunnit-

telema asevelilippu ja tietenkin erityisesti Suomesta tuotu aito jääkärilippu, joka Pertti Laatikaisen toiveesta tätä toistuvaa tarvetta varten on museolla tallessa.

Kuten Laatikainen omassa tekstissään mainitsee, Kartoffelhallessa järjestettiin onnistuneesti kaikki päivän loput tapahtumat. Eri seremonioiden välissä käytiin hyviä keskusteluja niin vanhojen ja uusien reserviläistuttavien kuin myös muiden tahojen kesken. Uskomme saaneemme nyt onnistuneen päänavauksen jo vuosikausia odotettua Leistungsabzeichenin suorittamista varten. Kyseessä on tavoittelemisen arvoinen hyvin vaativa suorituskymmerkki. Fyysisen toimintakykynsä mittaamisesta kiinnostuneiden kannattaakin jo nyt alkaa kehittää niin marssikuntoaan, käsivoimiaan kuin uimis- ja ampu-

TEKSTI: **Pekka Sillanpää** ja oikolukijana **Kimmo Kiiveri**

Uusia postikortteja

Postikortti sarja sisältää 5 korttia.
Hinta 5 euroa / sarja

Postikortti
Hinta 1 euroa

Kunniaosoitukset Jääkäripaadella itsenäisyys- ja jääkäripäivinä

Jääkäripaadella ei ole vuosiin nähty itsenäisyyspäivänä yhtä paljon kuin joulukuussa 2021. Helsinki-Uusimaan osaston puheenjohtaja Pakka Sillanpään sähköpostikampanja ja face book-tiedottaminen tekivät ihmeitä. Seppelettä laskemassa vasemmalta Annele Bystroff, Pakka Sillanpää sekä Jääkärisäätiön puheenjohtaja Pertti Laatikainen. Kuva Jukka Knuuti.

Annele Bystroff sai 27 nimeä vieraskirjaan. Kuittausvuorossa Pertti Laatikainen.

Seppelä on laskettu ja kynttilöiden vuoro. Helena Miettinen sytytyshommissa. Puoliso Erkki Viljakainen valvoo tapahtumaa. Kuva Jukka Knuuti.

Hietaniemen Jääkäripaaden kunnianosoituksen aikana vallitsi ankara räntäsade. Asko Kilpinen laskee seppelettä tukenaan Annele Bystroff ja Anja Voss. Kuva Jussi Vuorensola.

JP27:n Pirkanmaan osaston ja Ylöjärven reserviläisten yhteinen kunnianosoitus Pirkkalan jääkärimuistomerkillä. Seppeleenlaskijat vasemmalta Jussi Eskola, Timo Tulosmaa ja Timo Mäkinen. Heistä oikealle on Leena Mikkola. Seppeleessä oli sinivalkoisten nauhojen lisäksi keltasininen nauha tuen osoituksena taistelevalle Ukrainalle. Kuva Petri Määttä.

Vaasassa saatiin kunnianosoitukset viedä läpi kauniissa talvisäässä. Jääkäripatsaalle havuseppeleen laskivat Vaasan osaston varapuheenjohtaja Martti Ehrnrooth ja sihteeri Tuula Harjunpää. Kuva Raimo Latvala.

Ylöjärven reserviläisten asettama kunniavartio Pirkkalassa. Oikealla Sami Rantanen ja vasemmalla Pasi Koivunen. Kuva Petri Määttä.

Vaasaan haudattujen 64 jääkäriin yhteinen muistomerkki sai havukukkalaitteen. Kuva Raimo Latvala.

Räntäsade kiusasi Jääkäripäivän kunnianosoitusta myös Turussa. Seppeleenlaskijat Heikki Nuormion patsaalla vasemmalta Antti Airila, Jouni Tuomaranta ja Seppo Halmiinen. Kuva Kyösti Vuontela.

Uusi Jääkärikanslia Suojeluskuntatalossa omiensa joukossa

Viime vuoden Parolen numeroissa oli hienoja kirjoituksia muisteluineen Jääkärikansliasta. Rakennus, jossa Jääkärikanslia nykyisin sijaitsee, on myös mielenkiintoinen ja läheisesti jääkäreihin liittyvä. H-kirjaimen muotoinen rakennus tontteineen muodostaa Kiinteistö Oy Urluksen, joka rajoittuu kolmen kadun; Pohjoisen Hesperiankadun, Töölöntorinkadun ja Döbelninkadun muodostamaan korttelin itäpäätyyn Etu-Töölössä. Rakennuksen epäviralliset nimet, Suojeluskuntatalo, Motin talo sekä nykyisin Maanpuolustustalo kuvaavat talon värikästä historiaa.

Funkistyyppisen kiinteistön on omistanut viimeiset 70 vuotta Urlus-Säätiö. Rakennuksen rakennutti Helsingin Suojeluskuntapiiri toimitalokseen. Sen on suunnitellut arkkitehti Toivo Jäntti. Jäntti tunetaan parhaiten yhdessä arkkitehti Yrjö Lindegrenin kanssa Helsingin Olympiastadionin arkkitehteinä. Rakennus on kaupunkikuvallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokas ja se on suojeltu. Rakennusurakan rahoitukseen vaikutti keskeisesti Lotta-Svård järjestö. Rakentaminen alkoi juuri ennen talvisotaa, keskeytyi sodan ajaksi, mutta saatettiin loppuun vielä välirauhan aikana. Taloon rakennettiin esikuntatilojen lisäksi runsaasti muuta toimistotilaa ja asuntoja.

Rakennukseen sijoittui kuuluisaksi tullut Ravintola Motti, jonka nimen valintaan talvisota näyttää selkeästi vaikuttaneen. Ravintolan perusti majuri Aarne Jusu, joka oli myös Suojeluskuntien omistaman kauppaliiikkeen Skohan toimitusjohtaja sekä Suomen Metsästysyhdistyksen puheenjohtaja. Motin kanta-asiakkaisiin kuuluivat lukuisat jääkärit sekä marsalkka Mannerheim ja myös presidentti Kekkonen.

Jatkosodan jälkeen syksyllä 1944 Neuvostoliiton painostuksesta Suo-

Suojeluskunta ehti käyttää hienoa toimitaloaan hyvin lyhyen ajan. Rakennus valmistui 1941 ja järjestö jouduttiin lakkauttamaan syksyllä 1944 Neuvostoliiton painostuksesta. Kuva Urlus-Säätiö.

jeluskuntajärjestö lakkautettiin. Suojeluskuntien piirissä oli alustavasti valmistauduttu lakkauttamiseen ja mietitty keinoja järjestön omaisuuden pelastamiseksi. Aikataulusta tuli kuitenkin odotettua kireämpi ja omaisuusjärjestelyt piti toteuttaa vain muutamassa päivässä.

Osuuskunnasta säätiöön

Helsingin Suojeluskuntapiirissä päätettiin piirin omaisuus siirtää pikaisella päätöksellä perustetulle Osuuskunta Urlukselle. Hesperiankadun kiinteistö muodosti selkeästi omaisuuden merkittävimmän osan, tosin melko velkaisen. Sodan jälkeisinä epävarmoina vuosina ei suojeluskuntaomaisuuden siirto yksityisten henkilöjäsenten omistamalle osuuskunnalle osoittautunut kuitenkaan kestäväksi ja turvalliseksi ratkaisuksi.

Näistä syistä perustettiin osuuskunnan tilalle Urlus-Säätiö vuonna 1951. Säätiönä Urlus kykeni hallinnoimaan omaisuuttaan tehokkaammin ja tu-

Talossa sijainnut ravintola Motti oli legendaarinen niin asiakkaidensa kuin ruokalistansa ansiosta. Kanta-asiakkaisiin kuuluivat mm. marsalkka Carl Gustaf Mannerheim, presidentti Urho Kekkonen, kansanedustaja Hertta Kuusinen ja kirjailija Mika Waltari. Ravintolan erikoisuuksiin kuuluivat liekitetyt Pässinkivekset sekä vasikan Palavat munuaiset, ja ruokalistalla oli myös muun muassa karhua, majavaa, oravaa, piisamia, riekkoa, sorsaa ja pyytä.

kemaan siten paremmin sääntöjen-
sä mukaisesti maanpuolustusta ja
liikuntaa lähellä olevia yhdistyksiä
pääkaupunkiseudulla.

Suojeluskuntatalon tultua velatto-
maksiksi investoi Säätiö lähinnä uusiin
kiinteistöihin. Kiinteistöomaisuus
muodostikin pitkään Säätiön tärkeim-
män resurssin. 2000-luvulla on kiin-
teistöomaisuutta suunnitelmallisesti
myyty ja panostettu osakkeisiin ja ra-
hastoihin. Nykyään taseessa kiinteis-
töomaisuus on enää vain kolmannes
säätiön omaisuudesta.

Vapaaehtoisen maanpuolustuksen kotitalo

Kiinteistöstä muodostui jo varhain
usean vapaaehtoisen maanpuolustus-
järjestön kotitalo. Tänä päivänä oman
Perinneyhdistyksemme lisäksi taloa
miehittää lukuisten vuokralla olevien
yritysten ja muiden siviilitoimijoi-
den lisäksi parikymmentä läheisesti
maanpuolustuksen kanssa tekemi-
sissä olevaa järjestöä mm. Suomen
Reserviupseeriliitto, Reserviläisliitto,
Maanpuolustusnaisten Liitto, Suomen
Rauhanturvaajaliitto, Varusmiesliitto,
Helsingin Reserviupseeripiiri, Helsingin
Seudun Reserviläispiiri, Helsingin

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Töölöntorin suunnasta otetussa kuvassa näkyy Maanpuolustustalon H-kirjaimen muotoinen rakennus.

Auditorion komeaa aulaa komistaa Suojeluskuntien historiaan liittyvä esineistö. Kuva Jorma Ignatius.

Maanpuolustustalon auditorio on tilassa, joka oli aikanaan Suojeluskuntatalon juhlasalin lehteri. Sittemmin lehteri erotettiin juhlasalista seinällä. Kuvassa pöydän takana Pertti Laatikainen ja Tiina Kiiski. Eturivissä Paavo Mikkonen ja Pasi Välimäki. Seuraavassa rivissä Jukka Knuuti ja hänen takanaan vasemmalta Kyösti Vuontela, Ilkka Uotila ja Kullervo Hantula. Heidän takanaan Ari Parkkola, Pertti Kiviniemi ja Annele Bystroff. Valitettavasti toimitus ei tunnistanut kaikkia. Kuva Jorma Ignatius.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

Suojeluskuntapiirin Perinnekilta, Maanpuolustuksen Tuki, Maanpuolustuskiltojen liitto, Suomen Lottaperinneliitto, Naisten Valmiusliitto ja Reserviläisurheiluliitto. Lisäksi talossa on toimipiste lukuisilla muilla vapaaehtoisen maanpuolustuksen toimijoilla ja alakerrassa suuret toimitilat Maanpuolustuskoulutus ry:llä (MPK). Talon alakerrassa on myös erikoisuutena sisäampumarata, jonka Urlus on luovuttanut pääkaupunkiseudun reserviläisten käyttöön.

Mainituilla yhdistyksillä on omat toimistonsa, mutta yhteiset vastaanotto-, postitus-, monistus-, sosiaali-, neuvottelu- sekä kirjastotilat. Yksi neuvotteluhuone on nimetty ja sisustettu Jääkärihuoneeksi. Lisäksi alakerrassa on yhteiskäytössä auditorio, jossa jo muutamat Perinneyhdistyksenkin kokoukset on jo ehditty pitää. Myös turvallisuuteen, sähköön, lämmitykseen ym. liittyvät asiat hoidetaan ja päätetään yhteisissä kuukausikokouksissa. Urlus-Säätiö ei peri maanpuolustusjärjestöiltä tilavuokraa, mutta nämä maksavat itse omat käyttökulunsa. Perinneyhdistykselle on lisäksi vuokrattu erikseen asialliset varasto- ja arkistotilat rakennuksen kellarista sekä tilapäisesti toimitilaa vintiltä historiikin kirjoittamista ja monipuolisen jääkäriaineiston käsittelyä varten. Kaikista näistä kuluista Perinneyhdistyksen osalta vastaa Jääkärisäätiö.

Yhdessä eteenpäin

Tänä päivänä on eri maanpuolustusjärjestöillä yhä enemmän yhteistä ja paljon toisiltaan oppimista. Yhdessä muiden kanssa toimimalla Perinneyhdistys tekee itseään tunnetuksi laajemmin maanpuolustuskentässä ja voi hyödyntää muiden osaamista ja verkostoja. Kaikki tämä jääkäriperinteen pitämiseksi elävänä ja toimivana.

TEKSTI: **Jukka Pennanen**

Talon alakerrassa on erikoisuutena sisäampumarata, jonka Urlus on luovuttanut pääkaupunkiseudun reserviläisten käyttöön.

RESERVILÄIS- JA MAANPUOLUSTUSJÄRJESTÖT	
6	ETELÄSUOMEN KILTAPIIRI RY AKATEEMINEN MAANPUOLUSTUSYHDISTYS ARU RY KUSTANNUS OY SUOMEN MIES MAANPUOLUSTUSKILTOJEN LIITTO RY RESERVILÄISURHEILULIITTO RY SUOMEN RESERVIUPSEERILIITTO RY SUOMEN SOTILAS-LEHTI
5	SUOMEN RAUHANTURVAAJALIITTO RY HELSINGIN RESERVIN SANOMAT HELSINGIN RESERVIUPSEERIPIIRI RY HELSINGIN SEUDUN RESERVILÄISPIIRI RY MAANPUOLUSTUKSEN TUKI RY MAANPUOLUSTUSYHTIÖ MAANPUOLUSTUSNAISTEN LIITTO RY NAISTEN VALMIUSLIITTO RY SUOMEN LOTTAPERINNELIITTO RY VARUSMIESLIITTO MPKK:N TUKISÄÄTIÖ
4	MAANPUOLUSTUSREKISTERI MPY OY-RESERVILÄINEN LEHTI JÄÄKÄRIKANSLIA RESERVILÄISLIITTO RY
3	KATUTASO

Döbeninkadun puoleisen käytävän nimittely kertoo, että talo on maanpuolustusjärjestöjen yhteinen "päämaja". Kuva Tiina Kiiski

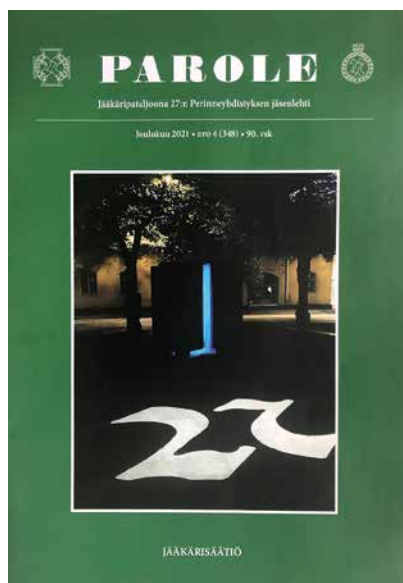
Miksi minulle tuli Parole 4/2021 kahteen kertaan?

Parolen lukijat saivat viime vuoden numeron 4/2021 kahteen kertaan. Syynä oli kirjapainon moka: osassa painosta oli sivut 3–6 sekä 47–50 kahteen kertaan ja vastaavasti sivut 7–10 sekä 43–45 puuttuivat. Joidenkin saamassa lehdessä puuttuivat taas sivut 3–6 ja 47–50 sivut 7–10 sekä 43–45 olivat kahteen kertaan.

Lehteä sidottaessa oli tapahtunut häiriö: kone oli napannut yhden arkin kahteen kertaan ja jättänyt vastaavasti yhden pois. Kirjapaino teki lehdestä uuden painoksen.

Oli mahdoton tietää, kuinka paljon viallisia lehtiä oli lähtenyt liikkeelle. Saadaksemme jonkinlaisen käsityksen häiriön laajuudesta, panimme alayhdistysten puheenjohtajille sähköpostikyselyn. Samaa kysyimme facebook-sivullamme.

Ja vastauksia alkoi tulla seuraavassa järjestyksessä. Viallisesta lehdestä tuli viesti (tässä järjestyksessä) Vesilahdesta, Hämeenlinnasta, Tampereelta, Lahdesta, Hyvinkäältä, Kankaanpäästä, Mäntsälästä, Naantalista,

Salosta, Loimaalta, Espoosta, Turusta, Halikosta, Valkeakoskelta, Lohjalta, TI Koskelta, Nokialta, Lempäälästä, Imatralta, Savitaipaleelta, Taipalsaa-relta ja Merimaskusta.

Vastaavasti Kymenlaakson, Kuopion, Kainuun, Keski-Suomen ja Hel-

singin lehdet olivat ilmeisesti kunnossa. Tosin Vaasassa puheenjohtaja oli saanut virheettömän lehden, mutta yksi jäsen oli valittanut viallisesta Parolesta. Itse asun Espoossa ja sain kunnossa olevan lehden, mutta ainakin yksi jäsen oli saanut sekulilehden.

Tuo kaikki on jo historiaa ja toisen painoksen muodossa kaikki saivat lopulta kunnollisen Parolen.

Viime vuoden alussa Pohjois-Suomessa asuvat jäsenemme eivät saaneet Parole 1/2021 normaalisti. Lopulta se lähetettiin heille kirje-postina.

Tavan mukaan haukuimme postia saapumattomista lehdistä. Kirjapaino ei saanut selvää postista, mitä oli tapahtunut. Otin yhteyttä vanhaan toimittajakollegaan, joka työskentelee postissa viestintäjohtajana. Hän selvitti tapahtuneen. Vika oli ollut kirjapainossa, joka oli lähettänyt Postiin liian vähän lehtiä.

TEKSTI: Jukka Knuuti

Uudet 2-osaiset korttimallit

Kortit

Koko: 105 x 148 mm

2-osainen + kuori

Hinta 2 euroa/kpl

Tilaukset Jääkärikansliasta:

Döbelninkatu 2,
00260 HELSINKI

Puh. 050 377 8845

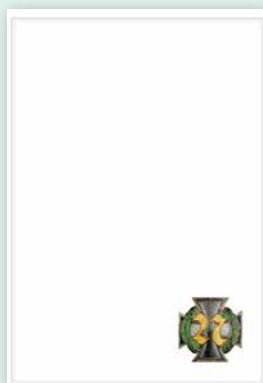
(myös tekstiviestit)

s-posti: kanslia@jp27.fi

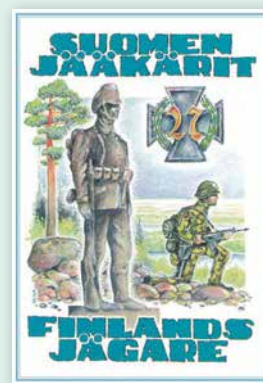
Toimitamme tuotteet
kerran viikossa. Hintoihin
lisätään postikulut.

Jääkärilippukortti

Onnittelukortti

Suomen jääkärit kortti

Jääkäripienoislippu kenraali Jarmo Lindbergille

Jääkärisäätiö palkitsi syyskokouksessaan 9. joulukuuta 2021 pienoisjääkäريلipulla kenraali Jarmo Lindbergin tämän viisivuotisesta jäsenyydestä Jääkärisäätiön hallituksessa. Viime vuosina on ollut tapana kutsua puolustusvoimien komentaja säätiön hallituksen jäseneksi. Jäsenenä ovat olleet Gustav Hägglund, Juhani Kaskeala, Ari Puheloinen, Jarmo Lindberg ja nyt Timo Kivinen.

Lindberg on saanut Jääkärilipun. Hänen vasemmalla puolellaan Jääkärisäätiön edellinen puheenjohtaja Jukka Pennanen ja oikealla nykyinen puheenjohtaja Pertti Laatikainen.

Jääkärisäätiön hallitus ja kenraali Lindberg Ostrobotnian Jääkärikabinetissa. Henkilöt vasemmalta Kari Jordan, Peter Fagnäs, Jukka Pennanen, Jarmo Lindberg, Kari Heiskanen, Pertti Laatikainen ja asiamies Jukka Eklén.

Sairaanhoitaja Ruth Munckin avustustoiminta jääkärien parissa 1920- ja 1930-luvulla

”Kaikki meidät on tuolla Saksassa vietetty aika merkinnyt.” Jääkärien sairaanhoitajana toimineen Ruth Munckin (1886–1976) sydäntä lähellä oli jääkärien fyysinen ja henkinen hyvinvointi. Tämä tulee ilmi hänen 1920- ja 1930-luvulla julkaisemistaan muistelmallisista kirjoituksista. Artikkelit perustuu kirjoittajan kulttuurihistorian väitöskirjaan ”Schwester, lotta ja maanpetturi. Ruth Munckin (1886-1976) muistot ja tulkinnat elämänsä kulusta”.

Vuosina 1915–1918 Suomesta lähti lähes 900 miestä sotilaskoulutukseen Saksaan. Kyseessä oli salainen operaatio, jonka taustalla oli Suomen venäläistämispolitiikan vastustaminen. Alun perin tarkoituksena oli, että jääkärit saisivat sotilaskoulutusta Saksassa. Suunnitelma kuitenkin muuttui, ja jääkärit siirrettiin taisteluihin ensimmäisen maailmansodan itärintamalle. Maailmansodan kokemukset he toivat mukanaan palatsaan Suomeen keskelle sisällissotaa helmikuussa 1918.

Jääkärien pääjoukon mukana Suomeen palasi myös heidän sairaanhoitajanaan toiminut Ruth Munck. Munck oli lähtenyt joulukuussa 1915 Saksaan tavoitteenaan päästä jääkärien sairaanhoitajaksi. Tavoite ei heti onnistunut, sillä Munck työskenteli aluksi Berliinissä tavallisessa saksalaisessa sairaalassa. Lokakuussa 1916 Munck sai kuitenkin toivomansa siirron suomalaisten jääkärien pariin

sotasairaalaan Mitauhun (Jelgava). Jääkärien siirryttyä rintamalta Libauhun (Liepaja) Munck seurasi heitä. Ennen siirtoaan hän kuitenkin työskenteli kesällä 1917 jääkäriliikkeen johtohahmoihin kuuluneen Runar Appelbergin hoitajana.

Vuonna 1934 Ruth Munck julkaisi jääkärien parissa Saksassa viettämistään vuosista muistelmateoksen *Bakom jägarnas front*. Myöhemmin kirja julkaistiin suomeksi ja saksaksi. Munck myös kirjoitti 1920- ja 1930-luvulla joitakin muistelmallisia kirjoituksia aikakauden lehtiin ja antoi haastatteluja. Nämä kirjoitukset ja haastattelut kertovat paitsi Munckin jääkärien parissa viettämistä vuosista myös niiden kirjoitushetken ajasta ja tulevaisuuden tavoitteista.

Ruth Munk lottapuvussa. Hän kuului myös Lotta Svärd -järjestön johtohenkilöihin.

Elina Virtanen on kulttuurihistorian tutkijatohtori. Artikkelit perustuu hänen Ruth Munckin muistoja käsitelleeseen väitöskirjaansa *Schwester, lotta ja maanpetturi* (Sigillum 2018). Virtaselta on ilmestynyt myös kirja *Jääkäriliikkeen naiset* (Vastapaino 2021).

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

Huoli jääkärien hyvinvoinnista

Sisällissodan jälkeen jääkärien muistikulttuurissa tuli tavaksi korostaa jääkärien sankarillisuutta ja heidän uhrauksiaan isänmaan hyväksi. Taivotteena oli nostaa jääkärit tärkeään osaa itsenäisen Suomen historia-kirjoitusta. Tämä näkyi myös Ruth Munckin muistelmakirjoituksissa, jossa hän korosti jääkärien sankarillisuutta. Munckin jääkärikuva olikin ajalle tyypillinen kuva urhoollisista, uhrautuvista ja voimakkaista sotilaista. Esimerkiksi Munck kuvaili muistelmateoksessaan haavoittuneita jääkäreitä, jotka kestivät tuskansa valittamatta ja halusivat mahdollisimman pian palata rintamalle.

Ruth Munckin kirjoituksissa on kuitenkin luettavissa myös toisenlaisia sävyjä, jotka liittyvät hänen huoleensa Saksasta kotiin palanneiden jääkärien hyvinvoinnista. Suomeen palatuaan osa jääkäreistä jatkoi uraansa armeijan palveluksessa ja osa palasi siviiliammatteihinsa tai jatkamaan kesken jääneitä opintojaan. Kaikilla sopeutuminen arkielämään ei kuitenkaan sujunut ilman vastoinkäymisiä. Haasteiksi nousivat etenkin taloudelliset ja terveydelliset ongelmat.

Näistä ongelmista ei ollut yleisesti suotavaa puhua sankarillisen jääkärikuvan rakentamisen yhteydessä. Ruth Munck sen sijaan halusi tuoda esiin huolensa heikompiaisista, fyysisesti ja henkisesti sairastuneista jääkäreistä. Tämän hän teki hienovaraisesti korostaen jääkärien sankarillisen toiminnan kautta heidän kokemiinsa rasituksia ja niistä mahdollisesti aiheutuneita vaivoja. Esimerkiksi vuonna 1934 julkaistun muistelmateoksensa lopussa Munck ilmaisi huolensa jääkärien terveydentilasta: "Kaikki meidät on tuolla Saksassa vietetty aika merkinnyt, ja kaikilla on meillä mielissämme hiljainen tuska, sydämissämme salainen haava, josta ruumiimme ja sielumme vuotaa kui-

Schwesterit Ruth Munk ja Saara Rampanen Arcturuksen kannella jossain Itämerellä helmikuussa 1918 matkalla Liepajasta Vaasaan. Alus oli jouseenkin täyteen ahdettu. Se oli rekisteröity 265 matkustajalle. Nyt Schwestereiden lisäksi kyydissä oli 854 jääkäriä.

Ruth Munk jääkäreiden keskellä Kuurinmaalla.

Suomalaisen sairaanhoitajan ilmestyminen usein kielitaidottoman haavoittuneen vuoteen viereen oli kuin viesti kotoa.

viin. Rivimme harvenevat vuosi vuodelta hirvittävän nopeasti, ja kaikki ne meistä, jotka ovat menneet pois, olivat vielä nuoria.”

Ruth Munck otti muistelmissaan esiin Saksan vuosien koettelemukset, jotka olivat vaikuttaneet niin jääkärien kuin hänen itsensäkin fyysiseen ja henkiseen hyvinvointiin. Samaisen huolensa Munck ilmaisi jo vuonna 1928 kirjoittamassaan artikkelissa Lotta Svärdin julkaisemaan Valkoiseen kirjaan. Artikkelissa Munck toteasi, että jääkärivuosien koettelemukset vaikeuttivat monien jääkärien elämää ja sopeutumista yhteiskuntaan.

Jääkärien henkisten ongelmien huomioiminen

Merkillepantavaa on, että Ruth Munck otti kirjoituksissaan esiin jääkärien fyysisten ongelmien ohella myös sodan aiheuttaman henkisen painolastin. Tässä hän oli 1920- ja 1930-luvulla edelläkävijä. Maailmalla ilmiö oli toki jo saanut osakseen huomiota, sillä 1800-luvulla rautatieonnettomuudet olivat tuoneet tutkijoiden eteen uudenlaisen ilmiön. Osa ihmisistä oli alkanut rautatieonnettomuuksien jälkeen oirehtia tavalla, johon ei löytynyt fyysistä selitystä. Viimeistään ensimmäisessä maailmansodassa käytetty uusi sotatekniikka nosti esiin kysymyksen psyykkisistä joukkoilmiöistä.

Suomessa sotilaiden henkiseen oirehintaan ei kuitenkaan kiinnitetty vielä ensimmäisen maailmansodan aikana laajamittaista huomiota. Ville Kivimäki, joka on tutkinut suomalaissotilaiden mielen järkkymisiä sotavuosina 1939–1945, on todennut sotilaiden henkisten ongelmien olleen Suomessa vielä talvisodan ja jatkosodan aikana lähes tuntematon ilmiö. Tuolloin ihmisten asennoituminen henkisiin ongelmiin oli epäileväistä ja hoitotoimet kehittymättömiä. Sotilaiden mielen järkkyminen liitettiin sotilaasta itsestään, ei sodasta, johtuvaksi vaivaksi. Mielen

Jääkäreitä puolisoineen tervehtimässä Ruth Munkia Leponiemessä 1950-luvulla. Ruth Munk toisessa rivillä keskellä. Kuva teoksesta Jääkäriiliike 40 vuotta.

järkkyminen selitettiin muun muassa perimällä, matalalla älykkyydellä tai ”sairaanloisella sielunrakenteella”. Epäileväinen suhtautuminen johtui myös siitä, että henkisesti sairastuneet sotilaat eivät sopineet siihen sankaritarinaa, jota sodasta haluttiin kertoa.

Huomionarvoista kuitenkin on, että jo 1920- ja 1930-luvulla suomalaisten jääkärien keskuudessa ilmeni sodasta aiheutuneita henkisiä ongelmia. Vaikka virallinen lääketiede oli vielä Suomessa alkutekijöissä sodasta aiheutuvien henkisten ongelmien tunnistamisen kanssa, ainakin jääkärien sairaanhoitajana toiminut Ruth Munck oli kasvokkain jääkärien oirehinnan kanssa. Hän katsoi jääkärien henkisten haasteiden johtuvan sodan rasituksista. Täten hän myös kirjoituksissaan ilmaisi tukensa ja kannustuksensa sairastuneille sotilaille.

Toiminta Jääkärikodissa

Ruth Munckin halu auttaa heikompiosaisia jääkäreitä ei näkynyt vain hänen kirjoituksissaan vaan hän osallistui aktiivisesti konkreettiseen avustustyöhön jääkärien parissa. Vapaaehtoistyö, joka kytkeytyi erityisesti Jääkäriiliiton toimintaan, oli tärkeä väylä auttaa vaikeuksiin joutuneita jääkäreitä.

Ruth Munckin jääkärien parissa tapahtuvan avustustoiminnan peruspilari oli Jääkärikotisäätiö, joka perustettiin loppuvuodesta 1928 vastaukseksi huoleen jääkärien henkisistä ja fyysisistä sekä taloudellisista ongelmista. Säätiön ensisijaisena tavoitteena oli jääkärien lepo- ja vanhainkodin, Jääkärikodin, perustaminen. Tämän lisäksi säätiö pyrki mahdollisuuksiensa rajoissa avustamaan rahallisesti avun tarpeessa olevia jääkäreitä ja jääkäriperheitä.

Ruth Munck oli aktiivisesti mukana Jääkärikotisäätiön toiminnassa aivan alusta lähtien: hän kuului säätiön vuonna 1929 perustettuun ensimmäiseen hallitukseen sekä keräystoimikuntaan, joka keräsi varoja säätiön toimintaan. Munck jatkoi toimintaansa hallituksessa ja keräystoimikunnassa vuosina 1930–1932. Vuodesta 1933 vuoteen 1948 hän toimi Jääkärikotisäätiön hallituksen puheenjohtajana.

Toiminnassaan Ruth Munck seurasi läheltä vaikeuksiin joutuneiden jääkärien ja heidän perheidensä kohtaloa. Hallituksen jäsenenä hän oli muun muassa käsittelemässä jääkäreiltä tulleita avustushakemuksia. Hakemuksia lukiessa Munck sai

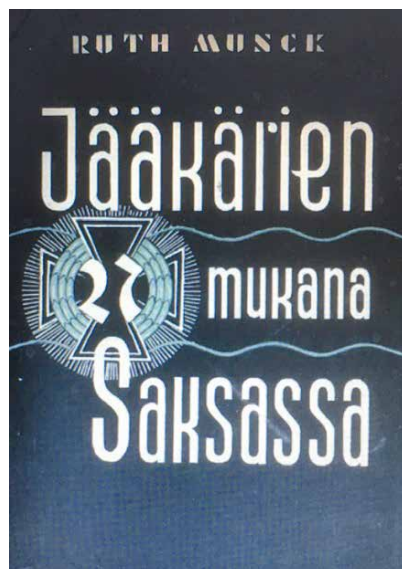
Jatkuu seuraavalle sivulle.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

konkreettisen kuvan niistä terveydel-
lisistä ja taloudellisista ongelmista,
joita jääkärit ja heidän perheensä
kohtasivat.

Vuonna 1931 Jääkärikotisäätiö osti
Karjalankannakselta Kuolemajärveltä
Hatjalan kartanon jääkärien lepo- ja
vanhainkodiksi. Vuonna 1937 anta-
massaan haastattelussa Ruth Munk
kertoi toiminnastaan Jääkärikodin
hyväksi: ”Lisäksi istun jääkärikodin
hallituksessa Kuolemajärvellä Kar-
jalan Kannaksella, joka perustettiin
psykykkisesti ja fyysisesti sairaille
jääkäreille heidän ystäviensä ja to-
vereidensa toimesta. Tämä on lähellä
sydäntäni. Ylipäänsä minun täytyy
ilmaista ihmetykseni siitä, että valtio
on tehnyt niin vähän näiden poikien-
sa eteen, jotka murtuivat nuoruus-
vuosina Saksassa. Vuosi takaperin
saivat he tosin eläkkeen, mutta se on
myöhäistä ajatellen, että jo 20 vuot-
ta on kulunut ja niin moni heistä on
kuollut äärimmäisessä köyhyydessä
ja puutteessa.”

Ruth Munk ilmaisi kritiikkinsä
valtiota kohtaan, joka ei hänen mie-
lestään tehnyt tarpeeksi jääkärien
hyväksi. Erityisesti hän kritisoi yh-
teiskunnan hidasta toimintaa – Sak-
sassa vammaan tai sairauden saaneet
jääkärit saivat eläkkeen vasta vuon-
na 1935. Eläkkeiden maksussa tai
niiden maksamattomuudessa kyse
oli pitkälti poliittisista valinnoista.
Vertailun vuoksi todettakoon, että
Suomen sisällissodassa valkoisten
puolella taistelussa vammautuneet
saivat eläkkeensä pian sisällissodan
jälkeen, punaiset taas viisi vuotta
jääkärien jälkeen vuonna 1941. Täl-
löinkin korvaukset koskivat lähinnä
fyysisiä vammoja, henkisiä ongelmia
ei huomioitu.

Ruth Munk kirjoitti kirjan kokemuk-
sistaan.

Myötätuntoisia kannanottoja

Ruth Munk näki sairaanhoitajana
jääkärien tuskan eikä voinut ohittaa
sitä muistelmakirjoituksissaan ja
muissa julkisissa kannanotoissaan.
Hän halusi kirjoituksillaan parantaa
fyysisesti ja psykykkisesti sairastuneiden
jääkärien elinolosuhteita sekä
valaa jääkäreihin uskoa ja rohkeutta
korostaen heidän merkitystään isän-
maan hyväksi. Munckin 1920- ja
1930-luvulla kirjoittamat sankarita-
rinat siis paitsi muokkasivat jääkä-
rikuvaa haluttuun suuntaan, myös
vastasivat jääkärien psykologisiin
tarpeisiin.

Erilaisten vaikeuksien kanssa
taistelleet jääkärit saivatkin Ruth
Munckin kirjoituksista lukea kannus-
tavia ja heitä ymmärtäviä kannanot-
toja. Usein Munck osoitti sanansa,
myötätuntonsa ja kannustuksensa
suoraan jääkäreille. Hän kirjoitti me-
muodossa liittäen näin itsensä osaksi

jääkäreitä ja heidän huoltaan. Kirjoit-
tamistavallaan Munck ilmaisi yhteisiä
kokemuksiaan jääkärien kanssa sekä
korosti yhteishenkeä.

Muistelmateoksessaan Ruth Munk
kirjoitti: ”Kukaan ei ole syvemmalta
nähty Teidän sisimpääne, tunte-
nut Teidän sydämienne sykintää ei-
kä kuullut Teidän ajatuksianne kuin
Teidän sisarene. Olemme varmasti
nähty ja tunteet enemmän kuin
mistä Te olette olleet tietoisia, mutta
se, mitä olemme nähty ja kuulleet,
on tehnyt sen, ettei mikään voi mur-
taa eikä hävittää niitä siteitä, jotka
liittävät meidät Teihin.”

Myös jääkärit vastavuoroisesti il-
maisivat julkisissa kirjoituksissaan
kiitoksensa sairaanhoitajalleen. Erä-
nä näkyvämpänä merkinä jääkärien
kiitollisuudesta on pidetty sitä, että
vuonna 1938 ilmestyneessä jääkä-
rien matrikkelissa sairaanhoitajat
Ruth Munk ja Saara Rampanen ovat
saaneet nimensä ja henkilötietonsa
jääkärien tietojen joukkoon.

Molempien sairaanhoitajien yh-
teistyö jääkärien kanssa jatkui heidän
kuolemaansa saakka. Ruth Munk
osallistui aktiivisesti erilaisiin jääkä-
rien matkoihin, juhliin ja tapaami-
siin. Hän myös kutsui säännöllisesti
viimeistään 1930-luvulta lähtien jää-
kärituttaviaan kotiinsa Leponiemen
kartanoon muistelemaan menneitä.
Munk näyttää kokeneen tarpeelli-
seksi sen, että yhteisen menneisyyden
jakaneet ystävykset saivat samanhen-
kisessä seurassa ja turvatussa ympä-
ristössä jakaa muistojaan.

Schwestereiden jalanjäljissä historiallisessa Mitaussa

Sekä Ruth Munck että Saara Rampanen julkaisivat muistelmat jääkärivuosistaan: Rampasen ”Jääkärien matkassa Itärintamalla” ilmestyi vuonna 1934 ja Munckin ”Jääkärien mukana Saksassa” vuonna 1935. Molemmat teokset kuvaavat hyvin yksityiskohtaisesti sairaanhoitajien kokemuksista sotavuosina, erityisesti heidän aikaansa Kuurinmaalla marraskuusta 1916 helmikuuhun 1918.

Luettuani molemmat kirjat suurella mielenkiinnolla päätin etsiä sairaaloita, joissa he työskentelivät. Äitini Marja-Liisa Crockford, entisen Jääkärikanslian kirjastonhoitaja, oli usein puhunut Sotasairaala 55:stä. Kysymys oli, missä moinen sairaala sijaitsi ja onko kenties vielä olemassa?

Näin lähdimme tutkimaan eräänä kauniina syyspäivänä muutama vuosi sitten, kun vanhempieni olivat luonani Latviassa. Saadakseni apua paikkojen löytämisessä olin ottanut yhteyttä Aldis Barsevskisiin, i Jelgavan Historia- ja Taidemuseon pääkuraattoriin. Jelgavassa, silloisessa Mitaussa, oli ainakin kolme kiinnostavaa kohdetta: Talo jossa Ruth Munck ja Saara Rampanen asuivat saapuessaan Sak-

Edward Crockford. Hänon jääkäriylliluutnantti Juho Aulan tyttärenpoika ja asuu Latviassa. Sivut 25–30 ovat hänen käsialaansa.

sasta syksyllä 1916, oppilaskoti jossa Saara Rampanen pääosin työskenteli ja kuuluisa Sotasairaala 55 jossa Ruth Munck työskenteli.

Erikoisella huolella sisustettu koti

Kävelimme yhdessä oppaamme kanssa kohti ensimmäistä kohdetta: Paulsstrasse, nykyään Pulkveža Oskara Kalpaka iela. Katu on nimetty itsenäisen Latvian armeijan ensimmäisen ylipäällikön kunniaksi. Ruth Munck kuvaa saapumistansa lokakuun keskivaiheilla näin:

Kun käynnit monien korkeitten lääkärin ja Punaisen ristin valtuutetun luona oli suoritettu, vei saattajani minut minun tulevaan asuntooni, joka sijaitsi eräässä autiossa tulossa, Paulstrasse 13. Talon toisessa kerroksessa oli huone pantu kuntoon molemmille suomalaisille sairaanhoitajattarille, ja seuralaiseni vakuutti, että se oli sisustettu aivan erikoisella huolella ja ettei kellään muulla sairaanhoitajattarella ollut niin hienoa.

Saara Rampanen kuvaa saapumistansa muutaman viikon myöhemmin näin:

Olemme perillä, sanoi saattajani pysähtyen samalla pienen kaksikerroksisen puurakennuksen eteen, Paulstrasse 13. Kiipesimme jyrkkiä portaita toiseen kerrokseen, eteisen ovi oli auki ja niinpä siis astuimme sisälle. Näin olimme joutuneet pieneen eteiseen, missä äskeinen vapaaherratar Munck, nyttemmin sisar Ruth, otti minut erittäin ystävällisesti vastaan ja ohjasi minut tulevaan yhteiseen asuntoomme, suurehkoon huoneeseen, jonka jokainen huonekalu näytti tuodun eri paikasta.

Nykyosoitteella Pulkveža Oskara Kalpaka iela 13 ei kuitenkaan löytyäkään puutaloa. Jelgavassa käytiin kiivaita taisteluja kesällä 1944, kun punaarmeija eteni kohti Berliiniä ja suurin osan kaupungista tuhoutui. Aldis Barsevskis selitti myös, että katunumerot ovat mahdollisesti muuttuneet niiltä ajoilta. Löysimme vastapäätä (Pulkveža Oskara Kalpaka iela 12) toisen talon joka muistutti hyvin paljon Rampasen kuvaamaa puurakennusta.

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Asuntomme Mitaussa.

Paulstrasse 13 ja lähellä oleva Kalpaka 12.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

Lehrlingsheim

Jatkoimme matkaa kohti seuraavaa kohdetta: "Lehrlingsheim". Entisestä oppilaskodista oli paljon kuvia ja se oli helppo paikantaa muutaman sadan metrin päästä Skolotāju iela ja Mazais čelš -nimisten katujen kulmassa. Vaikka rakennuksen ulkonäkö on modernisoitu, on se edelleen helposti tunnistettava.

Saara Rampanen kuvaa paikkaa näin: "Sairaalarakennus sijaitsi melkein kaupungin laidassa avoimella paikalla. Kadun toisella puolen oli kyllä eräs pieni rakennus, jossa oli upseerisairaala." Kuten kuvissa näkyy, silloinen upseerisairaalakkin on edelleen olemassa.

Seuraavana päivänä menin ilmoittautumaan asianomaiseen virastoon ja minut määrättiin Lehrlingsheimiin (oppilaskotiin) sisätautisairaalaan. Koulurakennuksena olikin Lehrlingsheim hyvin sopiva sairaalataroituksiin... Tultuani Lehrlingsheimiin oli ensimmäisenä tehtävänä keräillä eri huoneissa olevat jääkärit yhteen. Ilosta hehkuivat poikien katseet tavatessaan suomea puhuvan hoitajateren ja vielä päällepäätteeksi omanmaalaisen... Tuo päivä sattui olemaan syntymäpäiväni [20. marraskuuta] ja on siitä jäänyt minulle kaunein muisto elämäni varrelta.

Rakennuksessa toimii nykyisin ilta-koulu ja integroitumishallinto, eikä se ole enää aivan kaupungin laidassa, kun kaupunki on sittemmin laajentunut. Rakennuksen takana on edelleen

puutarha ja puuaitakin jonka edessä Saara Rampanen istui ryhmäkuvassa ensimmäisten potilaitensa kanssa. Huoneessani olevat harvat sairaapaikat olivat vuoden 1916 lopulla täynnä jääkäreitä. Useat vain heistä olivat vilustuneita ja saaneet siitä johtuvia lievempiä tauteja. Tästä syystä potilaani vaihtuivatkin melko usein. Toisia tuli ja toisia lähti parantuneina takaisin pataljoonaan.

Jääkärit olivat silloin, syksyllä 1916, jo Riianlahden asemilla. Lyhyen jouluvieton jälkeen Libaussa (Liepajaan), heidät käskettiin tammikuun alussa Aa-joelle, missä oli käynnissä vastapuolen suurhyökkäys. Sairaanhoidajat olivat viettäneet joulua edelleen Jelgavassa ja taistelun alkaessa runsaan 20:n kilometrin päässä, "Rintamalta kantautui Mitauhun kaikkien asela-

Oppilaskoti sairaalakäytössä sodan aikana ja koulurakennuksena tänä päivänä.

Aidan takana näyttää olevan sama talo kuin yli sata vuotta sitten.

jien synnyttämä taistelunmelu yötä päivää”.

Sodan seuraukset näyttäytyivät taas pian suomalaisten jääkärien keskuudessa. Sairaita alkoi saapua pataljoonasta melkein joka päivä... Suurin osa suomalaisista potilaistamme oli kovan pakkasen kourissa saanut joko paleltumisvammaan, influenssan tai keuhkokuumeen.

Jääkärit saapuivat itse Jelgavaan 18. tammikuuta 1917 viikon ajaksi, ”jolloin osasta pataljoonaa muodostettiin hiihtojoukko.” Helmikuussa, Jääkärit pääsivät ”lopullisesti pois rintamalta”, ensin Tukumsiin ja sittemmin Liepajaan. Suomalaiset sairaanhoitajat jäivät kuitenkin keväällä Jelgavaan.

Kaikkialla osastollamme kaikui suomenkieli. Molemmat huoneeni olivat näihin aioihin täynnä suomalaisia... Yhteen aikaan oli meillä sairaalassa 36 jääkäreä, mutta onneksi heistä ei kukaan sillä kertaa ollut vakavammin sairas.

Sotasairaala 55

Lehrlingsheimilta käännäyimme takaisin keskustaan ja jatkoimme matkaa asuintalon ohi kohti itse Sotasairaala 55:tä. Kuten Ruth Munck kirjoittaa muistelmissaan:

Adjutantti vei minut sitten siihen suureen sotasairaala 55:n osastoon, missä minun työmaani tuli olemaan määräämättömäksi ajaksi eteenpäin.

Mitaun Realschule.

Sotasairaala 55 ei ole juuri miksiäkään muutunut yli sadan vuoden aikana.

Se sijaitsi kaupungin realikoulussa ja sen nimi oli: Pahasti haavoittuneitten osasto. Siellä oli joukko haavoittuneita jääkäreitä, hajallaan eri saleissa, mutta nyt piti kaikki kerättämän samaan kolmannen kerroksen saliin, mistä oli tuleva heidän ja minun valtakuntani. Entisestä realikoulustakin oli paljon

kuvia ja löytyi nykyosoitteella Svētes iela 18, noin puolen kilometrin päässä Lehrlingsheimilta. Rakennuksessa toimii nykyisin Latvian Biotieteiden ja Teknologian Yliopiston taloustieteellinen tiedekunta.

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Sairaala tyhjennetään.

Saara Rampasen sairaalaa tyhjennettiin keväällä 1917 lämmityslaitteiden remontin vuoksi.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

Marja-Liisa ja Edward Crockford Sotairaala 55:n pääovien edessä.

Ruth Munck kuvaa hyvin hänen työpaikkansa, Zimmer 19:

Mitaun realikoulussa lyö kello puolta setsemää aamulla. Rappuja ei nouse keitään iloisia lapsia koulureppujaan ja kirjojaan heilutellen, vaan lauma mustakaapuisia ja mustavalkohuntuisia nunnia sipsuttaa hiljaa ja äänettömästi suuresta ovesta sisään... Kun olen päässyt ylimmälle portaalle, kääntävät kaikki nunnat päätään ja sanovat ystävällisesti: Hyvää huomenta, sisar Ruth. Pujahdan huoneeseen 19, jonka ovi on heti oikealla, nyökäytän hyvää huomenta potilaileni, sekä suomalaisille että saksalai-

sille, ja menen pieneen vasemmalla, kakluunin takana olevaan komeroon. Kiitämme oppaamme Aldis Barsevskisia, joka on palattava takaisin museoonsa, ja astumme sisään samasta pääovesta, kuin Munck syksyllä 1916 – ainoa eroa on puuttuva Punaisen Ristin lippu sisäänkäynnin yläpuolella. Kiipeämme portaita ylös yläpuolella. Kerrokseen ja avaamme oven, joka on heti oikealla – onneksi sillä hetkellä ei ole luentoja käynnissä! Vaikka numero 19 puuttuu, huone onkin hyvin samannäköinen, kuin kuvassa jossa Ruth Munck poseeraa potilaitensa kanssa. Se on hieno päätös meidän tutkimusretkellemme.

Olisiko tämä kenties sama huone jossa Ruth Munck työskenteli lokakuusta 1916 kesäkuuhun 1917?

Jääkäreille ja Schwistereille tuttu "Mitaun asema" on sekin helposti tunnistettavissa tänäkin päivänä.

Pääkuraattori Aldis Barsevskisiin esittelee Jelgavan Historia- ja Taide-museota Marja-Liisa Crockfordille.

Kirjoittajan isoisä Jääkäri Lauri Aula oli hyvä tuttu molempien Schwesterien kanssa. Tässä kuvassa vuodelta 1952 hän seisoo Ruth Munckin takana.

Suomalaiset ”Schwesterit” jäivät Jelgavaan kesäkuuhun 1917. He olivat ”pyrkineet Libaun sairaaloihin” jo aikaisemmin keväällä Jääkäreiden kanssa mutta saivat tahtonsa läpi vasta pitkän odottelun jälkeen. Saara Rampanen kirjoittaa: ”Mitausta lähtiessäni jäi sairaalaan ainoastaan yksi jääkäri, A. Wiklund. Hän oli ollut hoidossani jo useampia kuukausia ja jäi vielä sairaana Saksaan pataljoonan lähtiessä 1918 Suomeen.”

Kesäkuun 19:nä päivänä, Saara Rampanen saapui Liepajaan, ”missä miltei koko pataljoona sairasti malariaa,” kuten Ruth Munck kirjoittaa. Munck itse meni ensin Tukumsiin hoitamaan Karl Runar Appelbergia, joka oli kuolettavan sairas ja menehtyi 22. heinäkuuta. Sekä Ruth Munck että Saara Rampanen palasivat Suomeen Arcturuksella helmikuussa 1918.

Ennen kuin itse lähdemme Jelgavasta, käymme vielä rautatieasemalla, joka oli erittäin tärkeä solmukohta: Euroopalainen raideleveys vei länteen ja leveämpi venäläinen itään. Se oli myös asema, jolle jääkärit saapuivat ensimmäistä kertaa Itärintamalle kesäkuussa 1916 jo josta suomalaiset Schwesterit lähtivät viimeistä kertaa

kesäkuussa 1917. Siitä huolimatta että kaupunki koki melkein täystuhoa toisen maailmansodassa, vanha asema seisoo edelleen, vaikkakin modernisoituna.

Olikin hienoa huomata miten paljon historiaa on koettavaa vanhassa Mitauissa – mukaan lukien Jääkärihistoriaa!

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

Tittelmünde

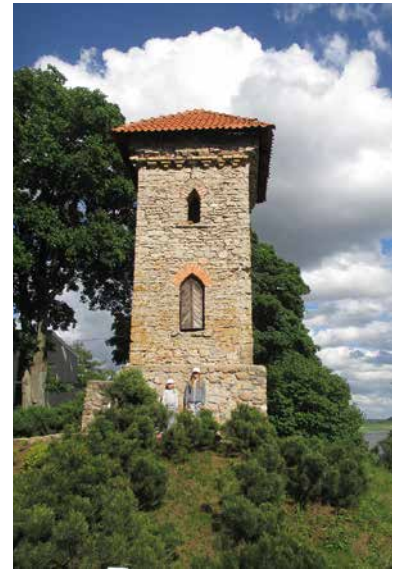
Kun Jääkärit saapuivat Saksasta Mitauhin 3. kesäkuuta 1916, ensimmäinen ”lepoasema” oli Tittelmünden kartano, noin 9 kilometriä Aa-jokea pitkin idän suuntaan. Kuten muut Jääkärikohteet nyky-Jelgavassa, Tittelmünde on vielä olemassa. Latviaksi paikan nimi on Tetele. Vaikka päärakennus tuhoutui Latvian Vapaussodassa vuonna 1919, vanha torni seisoo edelleen.

Jääkärit viettivät noin viikon Tittelmündessä, jossa levättiin ja ”pidettiin harjoituksia ja aherrettiin viime valmisteluissa ennen taistelulinjaan lähtemistä,” kuten Arno Jaatinen kuvaa kirjassa ”Suomen Jääkärit, II Osa”. Kuten kuvassa näkyy, tähän lepoaikaan kuului myös uiminen Aa-joen rannalla. Eivätkä uintipaikan maisemat ole miksiäkään muuttuneet vuosisadan aikana.

Kartanon omistajat, Baltian saksalaisen paroni von Behrin perheineen, olivat Venäläiset karkoittaneet Siperiaan vuotta ennen kun Saksan armeija miehitti Kuurinmaan. Mielienkiintoista kyllä, paronin rouva oli suomalaissyntyinen ja ”Tittelmünden hovin kirjastosta löytyi suomalaisia teoksia: Juhani Ahoa, Linnankoskea, Eino Leinoa,” kuten Jalmari Hirvonen kuvaa yllämainitussa kirjassa.

Toinen asia joka muistutti Jääkäreitä kotimaastaan, oli sauna. Jalmari Hirvonen: ”Tässä maassa oli asunut kansa, joka ainakin tiesi yhden maailman ihanimmista nautinnoista ja yksistään jo senvuoksi olisi ansainnut säästyä sodan hyökylaineen pyyhkäisyltä. Lättiläisillä oli saunoja. Tämä keksintö tehtiin ensimmäisenä päivänä ja arvattiin myös käyttää hyväkseen... Löylyltä hiekkapohjaisen Aan kirkkaaseen veteen!”

TEKSTI: **Edward Crockford**

Tittelmünden kartanoon kuuluva torni kuvattuna vuonna 1898 ja 2017. Tornin rakennettiin 1800-luvulla näyttämään linnan raunioilta ja käytettiin näkötorina ja edustustarkoituksiin. Tornin edessä seisoo vanhassa kuvassa Paroni von Behrin perhe ja uudessa kuvassa Jääkäri Lauri Aulan jälkeläiset Luize ja Alise Crockford.

Aa-joen uintipaikka kuvattuna kesäkuussa 1916 ja kesäkuussa 2017.

Tittelmünden päärakennus, jossa majaili esikunta ja joka myöhemmin toimii toipumiskotina. Rakennus tuhoutui vuonna 1919 punaisen terrorin yhteydessä.

Kolumni • Pertti Laatikainen

Venäjä, Venäjä, Venäjä

Euroopassa on alistettu kokonaisia kansakuntia II maailmansodan jälkeen aika ajoin ja asialla on aina ollut Venäjä. Unkari ja Tšekkoslovakia palautettiin järjestykseen 1950- ja 1960-luvuilla väkivalloin. 2008 ojennettiin Georgiia ja 2014 miehitettiin Krim ja sitten Itä-Ukraina. Nyt nähdään taas selkeästi se, mitä diktaattori voi saada aikaan. Mitä pitemmäksi diktatuurissa säilyy hallinto yhdellä henkilöllä ja hänen valitsemallaan lähipiirillä sitä arvaamattomaksi päätöksenteko tulee. Venäjän hyökkäys 24.2.2022 veljeskansaa Ukrainaa vastaan on romuttanut lähes kokonaan paitsi Euroopan maiden luottamuksen myös yksittäisten kansalaisten uskon siihen, että Venäjä valtiona toimii kunniallisesti ja siihen voidaan luottaa.

Eurooppalaiset valtiot eivät ole hajaantuneet uhkausten ja Venäjän juoniman erilaisen ”hajota ja hallitse” toiminnan edessä. Etupiirijakoja ei hyväksytä eikä sallita yhdenkään valtion yli sopimista. Ukrainalle on annettu monenlaista materiaalista tukea ja on ponnisteltu neuvotteluin sodan ennalta ehkäisemiseksi. Myös kaikki pakolaiset on luvattu ottaa Euroopan maihin. Monet merkittävät toimijat kuten pankit, erilaiset liikelaitokset ja konsernit ovat ryhtyneet toimenpiteisiin hyökkäyksen ja väkivallan tuomitsemiseksi. Talouspakotteet ovat olleet historialliset. Kaikkien näiden yhteisvaikutus on merkittävä.

Uusina vaikutuskeinoina Venäjään on kohdistunut sosiaalisen median ja erilaisen kansalaisaktivismin globaalit vaikutukset. Venäjä eikä kukaan muukaan voi käydä sotaa piilossa medialta. Yksittäiset taistelut ja pommitukset taltioituvat erilaisille kameroille ja tallenteille ja niitä jaetaan globaalisti sosiaalisen median kanavissa. Kansainvälinen oikeus taltioi materiaalia tulevia sotasyylisyysoikeudenkäyntejä varten.

Hakkeriryhmät kaatavat venäläisten uutismedioita. Erilaiset kansalaisjärjestöt ja jopa yksittäiset kansalaiset ovat ryhtyneet oma aloitteisesti evakuoimaan Ukrainan kansalaisia ja viemään heille pika-apua. Yleinen järkyttynyt mielipide median välittämänä Ukrainan lasten, naisten ja vanhusten tuskasta ja hädästä on käsin kosketeltavaa. Kukaan ei näytä ymmärtävän muuta juurisyytä hyökkäykselle, kuin Venäjän kyvyttömyys hyväksyä Ukrainan pyrkimyksiä lännen yhteyteen. Venäjällä on halu palata vuosisadan alkupuolen aikaan ja Venäjän kansojen yhteyden palauttamiseen yksipuolisesti ja väkivalloin - eräänlaisena pakkoavioliiton.

Mikä vaikutus kaikella yksituumaisuudella on ollut Venäjän toimintaan? Kun tätä kirjoitettaessa 29.2 on kuusi sotapäivää takana, on nähty Ukrainan uhroutuva ja taidokas torjuntataistelu Presidentti Zelenskyin johdolla. Venäjän sotilaallinen suorituskyky operaatioiden johtamisessa ja yksit-

täisen taistelijan taidoissa on kyseenalaistettu, Venäjän pankki- ja talousjärjestelmä näyttää horjuvan. Venäjän johdon, etenkin presidentti Putinin konseptit näyttävät seonneen jopa niin, että hän on epäsuorasti uhannut ydinaseilla jo muutamaan otteeseen vaikka toisaalta hän on ilmoittanut käynnistäneensä rauhanturvaoperaation. Jopa Putinin terveydentilaa kyseenalaistetaan.

Kokonaisuutena Venäjän arvioidaan tehneen virhearvion koko operaatioon ryhtymisessä.

Mitä tästä kaikesta seuraa, on vielä nähtävissä? Kaikissa vaihtoehtoissa käy niin, että Venäjä häviää - ennemmin tai myöhemmin. Todennäköisesti valtavalla ylivoimalla Venäjä valtaa joitain kaupunkeja, mutta lähes 50 miljoonainen kansakunta jatkaa vastarintaansa lännen tuella. Vallan vaihtumista, sen ajankohtaa ja tapaa Venäjällä näytetään pohtivan eräänä seurauksena. Kansainvälisen yhteistoiminnan rakentaminen Venäjän kanssa on lähes mahdotonta luottamuksen täydellisen menettämisen vuoksi.

Toivottavasti historia ei toista itseään siinä, että sota laajenee muualle Eurooppaan. Ja toivottavasti diktaattori kohtaa tiensä pään Euroopassa.

TEKSTI: **Pertti Laatikainen**

JP27:n mustalampaat asialla

Jääkärien kapinahanke valkoisessa kaartissa

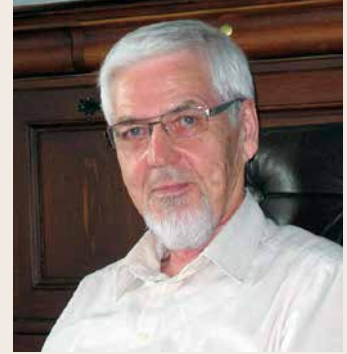
Jääkärien historiasta voidaan isänmaallisten tekojen ohella löytää myös vähemmän kunniallisia pyrkimyksiä. Pahimmillaan ne oli suunnattu itsenäistä isänmaata tai ainakin sen kansanvaltaista järjestelmää vastaan. Yksi tällainen tapaus tulee esille Suomen Valkoisen Kaartin (SVK) historiasta. Tässäkin maineikkaassa joukko-osastossa koettiin itsenäisyysajan alussa poliittisia levottomuuksia, joihin saatiin mukaan myös muutama Saksan-jääkäri.

Näin kävi mm. silloin, kun Venäjältä ja Ruotsista johdettu kommunistien toiminta tähtäsi uuden punakapinan aloittamiseen vuonna 1919. Kapinaa varten oli tarkoitus harjoittaa sotaväessä poliittista kiihotusta ja yrittää vallata asevarastoja. Itärajan takaakin oli tulossa kumouksellisille aseita. Suomalaiskommunistien johtajiin kuulunut K. M. Evä mm. toimitti salaa kranaatteja Pietarista Pitkärantaan. Perkjärvellekin tuotiin aseita ja patruunoita. Erityisen paljon aseita tuotiin rajan yli Pohjois-Suomessa, jossa rajan valvonta oli heikkoa. Samoin rajan yli tuotiin lentolehtiä, joissa Suomen kommunisteja kehoitettiin varautumaan lopulliseen kamppailuun.

Taustalla oli punakaartilaisemi-granttien elokuussa 1918 Moskovassa perustaman Suomen kommunistisen puolueen (Skp) johtomiesten epätoivoinen yritys hankkia revanssi edellisenä talvena Suomessa kärsitystä tappiosta. Sitä varten Skp oli perustanut punapäällikkö Eino Rahjan johtaman sotilasjärjestön hoitamaan värväystä ja hankkimaan aseita valankumousta varten. Itse kapinahallituksen entinen jäsen Otto Wille Kuusinen oli tulossa salateitse Suomeen perustamaan sotilaallisia vallankumousryhmiä. Asiaan kuului myös se, että maaliskuussa 1919 järjestettyjen eduskuntavaalien aikaan Skp kehotti Suomen työläisiä vaalilakkoon väittä-

mällä propagandassaan, että ”historia on valmistanut mahdollisuuden poistaa koko porvarisvaltio ja muuttaa se työläisvaltioksi” – ei vaaleilla vaan väkivallalla.

Kapinan nostattamisen kannalta etenkin miesten värväminen armeijasta katsottiin erityisen tärkeäksi. Kommunistien pahasti pieleen menneen arvion mukaan melkoinen osa varusmiehistä ja aliupseereista olisi ollut valmis tällaiseen epäisänmaalliseen toimintaan. Vaikka suuri enemmistö sotilaista ei tosiasiassa kapinasta innostunut, joitakin kommunistiagentit saivat lähtemään mukaansa. Houkuttimina olivat aatteen palon lisäksi luvattut raha ja valta.

Kirjoittaja, dosentti Mikko Uola (s. 1943) on toiminut lehtimiehenä sekä historiantutkijana Turun yliopistossa.

Kapinaa suunnitellaan Moskovassa 1919. Suomalaiskommunisteja tutkimassa Suomen karttaa. Henkilöt vasemmalta K. M. Evä, Jukka Rahja, Jalo Kohonen, Kullervo Manner, Eino Rahja, Mandi Sirola ja Yrjö Sirola. Ei tullut kapinasta tuolloin mitään, mutta ei ollut suunnittelijoittenkaan kohtalo hääppöinen. Evä kuoli Neuvostoliitossa 1927, Jukka Rahja ammuttiin suomalaiskommunistien välisessä välienselvityksessä 1920, Kohonen kuoli pidätettynä Petroskoissa 1935, Manner kuoli Stalinin leirillä 1939, Eino Rahja kuoli Neuvostoliitossa kuolemaan tuomittuna 1935, Mandi Sirola säästy, kun hän ymmärsi jo 1920-luvulla paeta Suomeen. Yrjö Sirola kuoli 1936 ennen kuin KGB ehti hänet pidättää.

Nostatettavaa kapinaa varten salakuljetettiin aseita itärajan yli. Kuvassa on Venäjältä salaa tuotuja brittivalmisteisia Lewis-konekivääreitä Kuolajärveltä löytyneestä kätköstä.

Jääkäriväapelit värvääjinä

Kapinahanke paljastui Kaartin kasarmilla huhtikuussa 1919. Sen johdossa osoittautui olevan kaksi Saksan jääkäriä, väapelit Muisto Elomaa ja Toivo Piipponen. Tarkoituksena ei ollut vähempää kuin murhata kaartin komentaja everstiluutnantti Torsten Aminoff ja pidättää kaikki upseerit, elleivät nämä siirtyisi kapinallisten puolelle sekä aloittaa sen jälkeen kapina. Sotamiehiä oli yritettävä varovasti puhuttelemalla saada agitoiduksi kapinan kannattajiksi.

Elomaa oli ennättänyt jäädä lomalle ja Suomenlinnaan vartiopäälliköksi määrätty Piipponen ehti paeta ennen kuin heidät saatiin pidätetyiksi. Lehdissä julkaistujen etsintäkuulutusten ansiosta Piipponen onnistuttiin ottamaan kiinni Sortavalassa hänen yrittäessään liittyä Aunuksen heimosotureihin. Etsivä keskuspoliisi pääsi Piipposen jäljille löytämällä tämän naisystävän Fanny Laineen luota Piipposen lähettämän postikortin, jossa tämä kertoi olinpaikkansa. Elomaa puolestaan oli päättänyt lähteä Ruotsiin, mutta hän oli mennyt ensin vanhaan kotikaupunkiinsa Hämeenlinnaan, ja Kalvolan suojeluskunta otti hänet keskellä yötä kiinni Kalvolan ja litalan välisellä maantiellä.

Kumpikin jääkäri oli palvellut moitteitta jääkäriaikanaan Saksassa sekä vapaussodassa, ja molemmat oli sekä ylennetty että palkittu Vapaudenmitalilla. Etenkään Oulusta kotoisin olleen, merimiehenä aiemmin työskennelleen Piipposen vaikuttimia ryhtyä kommunistien puuhiin ei tahdottu ymmärtää. Hän oli Tornionjokilaaksossa auttanut jääkärikoulutukseen menijöitä selviytymään Ruotsin puolelle. Venäläiset rajasotilaat olivat pidättäneet hänet marraskuussa 1916, ja hän oli joutunut ensin Špalernajaan ja sieltä karkotetuksi kaukaiseen Ohanskin kaupunkiin. Vapauduttuaan maaliskuun vallankumouksen jälkeen 1917 Piipponen oli hankkiutunut jääkäriksi Lockstedtin leirille. Hän oli ollut mukana Osnabrückin tuhoisassa junaonnettomuudessa Saksassa tammikuussa 1918 ja oli loukkaantunut siinä lievästi. Vapaussotaan Piipposen kerrottiin ottaneen osaa osoittamatta minkäänlaisia punaisuuden oireita.

Muisto Elomaa tausta oli toisenlainen. Hän oli lähtenyt kevättalvella 1916 jääkäriksi yhdessä serkkunsa Harald Toivolan kanssa tuon ajan tunnetun sosialistin, aseellista vallankumousta kannattaneen Timo Korpi-maan värvääjänä. Harald Toivola oli jo nuorena tunnettu vasemmisto-

Jääkäriväapeli Muisto Elomaa Etsivän keskuspoliisin valokuvassa. – Kansallisarkisto.

Oikeudenkäyntiasiakirjoihin liitetty jääkäriväapeli Toivo Piipposen valokuva.

aktivisti, joka oli alaikäisenä ehtinyt saada majesteettirikostuomionkin. Elomaa oli vanhemmistaan orvoksi jääneenä asunut enonsa, Toivolan isän Edvard Lindmanin perheessä Hämeenlinnassa, joten serkukset olivat kasvaneet ikään kuin veljeksinä.

Toivolan sotilasura oli katkennut Saksassa parissa kuukaudessa, kun hän oli yrittänyt karata ja hänet oli poliittisena vehkeilijänä passitettu Altonan työosastoon. Toisen maail-

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

mansodan jälkeen asioitsija Toivola tuli tunnetuksi Hämeenlinnan kommunistisena kunnallispoliitikkona ja lukuisten ääriivasemmiston järjestöjen aktiivina. Elomaa sen sijaan oli pärjännyt jääkärikoulutuksessa serkkuaan paremmin. Hän oli taistellut Saksan itärintamalla ja kotiutunut jääkärien pääjoukon mukana.

Komentajanpaikka palkkiona

Kaartin kapinahanketta tutkittaessa kävi ilmi, että Toivo Piipposen mukaan lähdön takana oli nainen. Sanomalehdissä väitettiin kommunistien toiminnassa mukana olleen Piipposen naisystävän Fanny Laineen oli houkutelleen Piipposta ryhtymään ”työväen asialle”. Kun vihjailevat houkutukset eivät näyttäneet jääkäriväepeliin tehoavan, nainen oli lopulta uhannut katkaista välit ja jättää väepelin, ellei tämä suostuisi lähtemään mukaan vallankumoukselliseen toimintaan. Uhkailujen lisäksi käytettiin myös houkutuksia: Piipposelle luvattiin pataljoonan komentajan paikka, kun Elomaasta tehtäisiin rykmentin komentaja sen jälkeen, kun kapinalliset olisivat vanginneet joukko-osaston upseerit. Ehkä ideologisten syiden lisäksi jännityskin sai liittymään mukaan. Jännittävää se oli, kertoi Piipponen kuulustelussa.

Hankkeeseen värvättäville sanottiin, että kapinalliset saavat englantilaiset puvut. Suojeluskuntain ja armeijan aseet tuli vallata, tuolloiset kapinavangit piti vapauttaa ja aseistaa. Rautatiet ja muut yleiset kulkuneuvot oli vallattava. Odotettavissa oleva vastarinta oli tukahdutettava, ja lopulta hallitukselta ja viranomaisilta oli riistettävä valta maassa. Tarkkaa ajankohtaa toiminnan aloittamiseksi ei ollut päätetty. Puhuttiin toukokuun lopusta 1919, mutta yksi mahdollisuus oli, että kapina alkaisi vasta, kun Venäjältä hyökättäisiin Suomeen.

Värväys SVK:n kasarmilla tapahtui selittämällä täysin katteettomasti, että jääkärieversti Aarne Sihvokin on mukana kumoushankkeessa. Väitettiin

Suomen Valkoinen Kaarti kasarminsa pihalla. Tänään paikka tunnetaan nimeltä Kaartinkortteli ja sen rakennuksissa majailee Puolustusministeriö ja Pääesikunta.

myös, että sotaväki on jo kapinan puolella muualla paitsi Helsingissä. Rahastakaan ei kuulemma ollut puutetta. Sitä sanottiin olevan kapinan toimeenpanemiseksi ”enemmän kuin Suomen pankeissa yhteensä”. Elomaa olikin saanut rahaa kapinavalmisteluihin. Melko halvalla kapinan ilmeisesti piti hoitua, sillä Elomaan saama rahamäärä oli 1 700 markkaa eli noin 700 euroa.

Yhtenä värväyskeinona oli Venäjältä salakuljetettujen Skp:n lento-lehtisten levittäminen. Ongelmana oli kuitenkin kapinahankkeen salassa pitäminen, eikä se lopulta onnistunutkaan. Piipponen ja Elomaa yrittivät värvätä jääkäriväepeli Toivo Jatkola mukaan yritykseensä. Tälle sanottiin, että on parasta yhtyä vallankumouksellisiin, jos tahtoi säilyttää henkensä. Palkkioksi Jatkolallekin lupailtiin pataljoonan komentajan paikkaa, mutta tämä sanoi epäilevänsä, etteivät hänen taitonsa riittäisi sellaiseen hommaan. Jatkola menikin kertomaan hankkeesta esimiehelleen, jolloin kapinan suunnittelijat paljasuivat. Elomaa oli kapinahankkeessa bolševistisesta vakaumuksesta, Piipponen enemmänkin seikkailunhalusta, oletti Jatkola.

Viipurissakin suunniteltiin

Kun SVK:n kapinapuuhiä tutkittiin, havaittiin eräiden muidenkin jääkärien sekaantuneen hankkeeseen, joka ulottui myös Viipuriin. Varaväepeli Leo Mäkelin, jääkärikersantti Aksel Kaiho, jääkärialiupseeri Karl Rydman sekä jääkärit Viljo Syväjärvi ja Fredrik Poltto joutuivat vastaamaan tekemisistään. Heidän lisäksi jutussa oli mukana muutamia siviilimiehiä, lähinnä entisiä punakaartilaisia.

Vastaajista varsinkin tunnetun sosialistijohtajan Yrjö Mäkelinin jääkäriksi lähtenyt poika Leo Mäkelin herätti julkista huomiota. Hän oli ollut värväämässä Muisto Elomaata kapinahommiin kehottamalla muokkaamaan mielialaa sotilaitten keskuudessa. Viipurin hovioikeus kuitenkin vapautti Mäkelinin, koska hän ei ollut syyllistynyt rikokseen hovioikeuden toimialueella (!), vaikka tosiasiaa Mäkelin oli koko kapinahankkeen keskeinen puuhamies. Osaltaan Mäkeliniä auttoi se, että Väinö Tanner oli järjestänyt hänelle kauppaedustajan paikan Elannossa. Pian tämän jälkeen vuonna 1920 hänen todettiin työkennelleen aktiivisesti vallankumouksen hyväksi. Tuomiolle Mäkelin

ei Suomessa enää joutunut, sillä hän oli onnistunut pakenemaan Venäjälle, jossa hän monien muiden emigranttien tavoin katosi suureen tuntemattomaan. Hänen on tosin väitetty vierailleen Suomessa 1960-luvulla.

Jääkäriaikansa jälkeen vasta alkuvuodesta 1919 Suomeen palannut, Virroilla syntynyt Viljo Syväjärvi oli pitkän linjan sosialisti. Hänet oli jo 1907 valittu Pispalan sosiaalidemokraattisen nuorisoliiton puheenjohtajaksi, ja hän oli ennen Saksaan lähtöään toiminut viipurilaisen sosialistilehti Työn päätoimittajana. Omien sanojensa mukaan hänet olivat Saksaan värvänneet tunnetut itsenäisyysmiehet Väinö Puhakka ja Yrjö Ruuth.* Syväjärvi oli kieltäytynyt palaamasta muiden jääkärien mukana Saksasta, ja hän oli lähtenyt Ruotsiin tehtäväänsä avustaa vasemmistolaisia jääkäreitä siirtymään Venäjälle. Oltuaan kommunistien opissa Ruotsissa häntä onkin hyvällä syyllä sanottu kommunistien yliasiamieheksi Suomessa vuonna 1919.

Syväjärvi nimittäin oli lähetetty Ruotsista Suomeen nimenomaisesti järjestämään maanalaista punarmeijaa, ja hän olikin kouluttanut Tornionjokilaaksossa suomalaisia kommunisteja toisen entisen jääkärin Heikki Revon laatimien ohjeiden mukaisesti. Syväjärvi oli myös yhdessä Leo Mäkelinin kanssa perustanut Oulussa erityisen kapinakerhon ja saanut siihen mukaan myös toiset Saksan-jääkärit Kalle Kaiholan, Johan (Juho) Lahden, Fredrik Polton ja Harald Toivolan.

Muurmannin radan rakennustöissä maailmansodan aikana ollut ja saksalaisia sotavankeja tuolloin Suomen kautta Ruotsiin opastanut helsinkiläissyntyinen Akseli Kaiho oli lähtenyt Saksaan talvella 1917, joutunut siellä pian vankileirille ja sitten siviiliyöhön sekä palannut Suomeen syksyllä 1918. Hiukan epämääräisestä taustastaan huolimatta hän palveli kersanttina Suomen Valkoisessa Kaartissa. Viljo Syväjärvi lähetti vakuutusasiamieheksi ryhtyneen Kaihon Viipuriin perustamaan kapinajärjestöä, ja

hänestä suunniteltiin Viipurin uuden punakaartin päällikköä. Hänkin oli saanut Venäjältä rahaa kapinavalmisteluja varten. Miehellä oli ilmeistä sukurasitetta, sillä hänen veljensä Eino Kaiho toimi 1918 punakomppanian päällikkönä Venäjällä, jäi sittemmin 1924 kiinni Skp:n vakoojana Terijöellä ja sai puolentoista vuoden tuomion. Kun kapinasuunnitelmista alkoi tihkua tietoja, Viipurin sotaväki alkoi jäljittää puuhassa mukana olevia. Kaiho jäi kiinni, kun armeija piiritti pelastusarmeijan talon Kolikkoinmäellä. Kaiho oli tovereineen pitämässä kumouskokousta pelastusarmeijan kellarissa samaan aikaan, kun pelastusarmeijalaisilla oli salissa oma herätyskokouksensa.

Edellä mainittujen miesten toimet herättivät huomiota maan korkeinta johtoa myöten. Valtionhoitaja Mannerheim määräsi toukokuussa 1919 sotaväkeä huolehtimaan siitä, että ainakin kaikkien erikoisjoukkojen alipäällystö ja miehistö ovat ehdottoman luotettavia.

Langettavia ja vapauttavia tuomioita

Kaiho sai marraskuussa 1919 Viipurin hovioikeudessa valtiopetoksen valmistelusta viiden vuoden tuomion samoin kuin Syväjärvi, joka oli Saksassa aikanaan ylennetty Hilfsgruppenführeriksi. Kumpikin meni vapauduttuaan Venäjälle. Syväjärvi yritti ylittää rajan jo 1925, mutta hänet otettiin kiinni Salmissa. Toinen yritys meritse 1932 onnistui. Syväjärvellä oli mukana alaikäinen poikansa, joka pantiin Venäjällä lastenkotiin, kun taas isä heitettiin aluksi vankilaan. Vapauduttuaan Syväjärvi toimi Petroskoissa sähköasentajana nimellä Yli-Havanka. Hänet ammuttiin lopulta Stalinin puhdistuksissa 1938. Aksel Kaiho ehti siirtyä Venäjältä Amerikkaan ennen vainojen alkamista. Sinne meni myös hänen veljensä Eino.

Myös raahelaisen jääkäri Fredrik Polton väitettiin olleen mukana kommunistien vuoden 1919 kapinahankkeissa, mutta hovioikeus ei löytänyt syytä hänen tuomitsemisekseen.

Aiemmin sosiaalidemokraattiseen puolueeseen kuulunut Poltto oli jäänyt sairauden takia Saksaan jääkärien lähtiessä Suomeen talvella 1918. Hän pääsi palaamaan kotimaahan vasta saman vuoden lopulla. Oulun kapinakerhoon kuuluneista myös Kalle Kaiholalla ja Juho Lahdella oli sosialistinen tausta jo ennen jääkäriksi lähtöä. Kaihola häipyi Venäjälle vuonna 1919.

Myös Karl Rydman jätettiin tuomitsematta. Jääkäripataljoonan komeimaksi ja suulaimmaksi mieheksi sanottu Rydman oli menestynyt hyvin jääkärikoulutuksessa, sillä hänet oli Saksassa ylennetty Gruppenführeriksi. Hän oli keväällä 1916 ennen jääkäripataljoonan rintamalle lähtöä kuulunut siihen suomalaisjääkärien lähetystöön, joka kävi Saksan itärintaman päämajassa tapaamassa mm. kenraaleita Ludendorff ja Hindenburg. Kirjapainoalan ammattilaisena hän oli mukana suomalaista sotilas-käsikirjaa Berliinissä 1917 painatessa. Jääkärien pääjoukon lähtiessä helmikuussa 1918 kotimaahan Rydman jätettiin suunsoittajana ottamatta mukaan, kuten Matti Lauerma jääkärihistoriassaan kertoo. Rydman palasi Suomeen omia aikojaan maaliskuun lopulla 1918 ja osallistui vapaussotaan komppanian vääpelinä. Hän muutti 1920-luvulla Yhdysvaltoihin ja toimi siellä porvarillisen New Yorkin Kansallisseuran johtokunnan jäsenenä. Kotimaahan Rydman palasi talvisodan alla 1939 antaen lehdistölle isänmaallisia lausuntoja. Sotien jälkeen uusien tuulien vallitessa hän työskenteli Kansan Uutisten kirjapainossa jaksuen muistuttaa työtovereitaan siitä, miten tärkeitä on "taistella kapitalistien sortoa vastaan".

Suomen Valkoisen Kaartin vääpelit Muisto Elomaa ja Toivo Piipponen saivat huhtikuussa 1920 sotaylioikeudessa tuomiot "valtiopetoksesta ja sotapetoksen salahankkeesta", ja heidät määrättiin viralta pantaviksi. Elomaan tuomio oli neljä vuotta ja vähemmän

Jatkuu seuraavalle sivulle.

Jatkuu edelliseltä sivulta.

syyllisen Piipposen kaksi vuotta ja kahdeksan kuukautta. Jälkimmäisen tuomiota pidensi kuitenkin se, että hän oli poistunut luvatta vartiopaikaltaan. Tasavallan presidentti armahti tuomitut jo parin vuoden kuluttua Tarton rauhansopimuksen mukaisesti. Tuossa sopimuksessahan sovittiin, että Venäjän eduksi tehdystä valtiollisesta rikoksesta tuomitut oli vapautettava enempää rangaistusta kärsimästä.

Rangaistusten jälkeen

Piipponen palasi merimieheksi. Ajan tavan mukaan hän lähetti kotimaan lehdille tervehdyksiä ulkomaisista satamista, milloin Hampurista, Lontoosta, Hullista, Antwerpenista tai Rotterdamista ja pari kertaa Melbournesta saakka. Viranomaiset eivät merillä olleen Piipposen toimia seuranneet lukuun ottamatta sitä, että hän matkusti 1933 jäniksenä rahtilaivalla Suomesta Danzigiin ja tuli pidätetyksi. Vuonna 1935 Piipposelle syntyi tytär, hän avioitui lapsen äidin siivooja Alma Heinosen o.s. Keränen kanssa, jäi maihin ja asettui asumaan Helsinkiin. Alma Piipponen toimi toisen maailmansodan jälkeen aktiivisesti kommunistien riveissä.

Elomaa, joka sanoi olleensa sosialisti jo jääkäriksi lähtiessään, meni 1920-luvulla mukaan kommunistien toimintaan työskennellessään myyjänä hämeenlinnalaisessa Hämeen Romukaupassa, jota Etsivä keskuspoliisi piti paikallisena kommunistitoiminnan keskuksena. Elomaa oli

Toivo Piipposen hauta Malmin hautausmaalla. Jääkärimatrikkelin mukaan Piipposelle on myönnetty Jääkärimerkki, mutta hänen hautakivessään sitä ei ole.

aktiivinen toimija Suomen sosialistisessa nuorisoliitossa, ja hänet nähtiin mm. lausumassa runoja punaorpojen muistopäivän tilaisuuksissa. Vuonna 1931 hän sai uuden kahden vuoden tuomion maanpetoksellisesta toiminnasta. Sen tuomion kärsittyään Elomaa korjasi kurssiaan.

Hän muutti 1934 Helsinkiin ja liittyi Isänmaalliseen kansanliikkeeseen toimien 1930-luvun lopulla aktiivisesti IKL:n riveissä Helsingissä. Hän kuului mm. järjestön Helsingin paikallisosaston johtokuntaan ja oli aktiivinen IKL:n perustamassa Suomen Kansallisessa Ammattikuntajärjestössä. Entinen punaorpojen muistotilaisuuksien lausuja esitti nyt lausuntanumeroitaan IKL:n isänmaallisissa tilaisuuksissa. Samalla tavoin

hänen aiemmin aktiivisena kommunistina tunnettu toinen vaimonsa Helmi Helena o.s. Lahti kääntyi ”kiihkeäksi IKL-läiseksi”, kuten Etsivä keskuspoliisi asian kirjasi. Entisten kommunistien hyväksyminen IKL:ään herätti liikkeessä jyrkkää arvostelua. IKL:n Hämeenlinnan osasto uhkasi suorastaan erota koko järjestöstä. Julkisesti Elomaa kertoi huomanneensa, että hänen aikaisempi aatemaailmansa oli ollut kestävämpi ja pettävää.

Pitkään Elomaa ei enää politiikassa vaikuttanut. Hän kuoli talvisodan aikana 46-vuotiaana. Piipponen oli menehtynyt jo sitä ennen 1938 vain 41-vuotiaana. Kummankin kuolinilmoituksessa mainittiin heidän sotilasarvonsa jääkäriväpeli. Piipponen sai lyhyen muistokirjoituksenkin Rintamamies-lehteen.

Vaikka muutamat jääkärit olivat pääosassa vuoden 1919 kapina-suunnitelmissa, kommunististen kapina-aatteiden kannatus jääkärien joukossa oli tunnetusti perin vähäistä. Epämääräisiin hankkeisiin lähteneet olivat lähinnä niitä, joiden sukutausta oli jo valmiiksi yhteiskunnan vastainen tai sellaisia, joiden eteneminen sotilasuralla ei ollut sujunut heidän toivomallaan tavalla. Pettymykset ja katkeroituminen saivat miehet ryhtymään toivottomiin tekoihin. Jääkärikoulutuksessa ilmennyt tyytymättömyyttä ei suinkaan ole aina syytä leimata poliittisesti motivoituksi. Tosiasiassa vain muutamat Elomaan, Mäkelinin ja Syväjärven kaltaiset jääkärit toimivat selvästi poliittisin vaikuttein.

TEKSTI: Mikko Uola

Kolumni • Jukka Knuuti

Monin tavoin tavoiteltu Mannerheim-risti

Mannerheim-risti taitaa olla ainutlaatuinen sotilaskunniamerkki maailmassa. Merkkiä perustettaessa Mannerheimin tarkoitus oli, että sama kunniamerkki voidaan jakaa sotilasarvosta riippumatta niin sotamiehelle kuin marsalkalle. Ja näin tapahtui, sillä 191 Mannerheim-ristin ritarista oli miehistöä 22, aliupseereja 58 ja upseereja 110. Pääosa tunnustuksista meni todella etulinjaan, sillä komppanianpäällikön tai sitä "alemmassa" tehtävissä palveli kaikkiaan 118 ritaria.

Kun Mannerheim-risti perustettiin 1940, oli tarkoitus jakaa sitä myös talvisodan ansioista ja joukko-osastoja kehoitettiin lähettämään ehdotuksia ristin saajiksi. Ehdotuksia kertyi peräti 497 kappaletta, mutta talvisodan Mannerheim-ristejä ei koskaan jaettu. Toisaalta aikanaan Mannerheim-ristin saaneiden joukossa oli 19 soturia, joille oli esitetty ristiä jo talvisodan ansioista.

Mannerheim-risti oli erittäin tavoiteltu kunniamerkki. Sitä hyvin kuvastaa Paavo Talvelan raivo, kun hänen itselleen odottama risti numero 1 myönnettiin Ruben Lagukselle: ryssäsaatana antoi ristin ruotsalaispirulle (lauseen sanamuodosta on erilaisia versioita). Talvela sai odotella peri viikkoa, ennen kuin sai oman ristinsä, joka oli numero 2.

Mannerheim-ristin arvoisia urotoita tehtiin silloin, kuin sodassa tapahtui, kuten Jatkosodassa etenemisvaiheen aikana. Kun asemasodan aikana rintamat olivat paikallaan ja aikaa tapettiin puhdetöillä, ilmoittautuivat innokkaimmat Mannerheim-ristit tavoitte-

lijat vapaaehtoisina erilaisiin isku- ja partioitehtäviin. Hävittäjiemme ykkösässä Ilmari Juutilaisen kerrotaan jopa jättäneen lomia käyttämättä, että pysyisi mukana kilpailussa ilmapuoleista, joiden lukumäärä vaikutti ristin myöntämiseen.

Joukko-osastoista tulleet kunniamerkkiesitykset kävivät läpi tiheän seulan. Päämajassa ne tulivat komentoesikuntaan, jonka päällikkö oli koko sodan ajan kenraaliluutnantti Wiljo Tuompo, joka esitteli ehdotukset Mannerheimille niiden käytyä ensin lausunnolla puolustusministeri Rudolf Waldenilla.

Joukko-osastot olivat melkoisen pidättyviä esitysten tekemisessä, sillä päämajassa hylättiin vain runsaat sata esitystä (Erkki Kalervo Laitinen: Sotasankareita tai Marskin ritareita). Viime kädessä hylkääjä saattoi olla marsalkka itse: Hän ei allekirjoittanut kunniamerkkiesitystä ja se oli siinä.

Joillekin satureille esitettiin Mannerheim-ristiä kahteenkin kertaan tuloksetta. Eräs tunnetuin heistä on vääpeli Alfons Almi, sittemmin Kansallisoppperan pääjohtaja. Hänen johtamansa 76 millin tykki vietiin etulinjaan ja tarkasti tiedusteltuun viholliskohteeseen ammuttiin suora-suuntauksella. Tykki vietiin suojaan ennen kuin vihollinen ehti reagoida. Näin tuhottiin yli 130 tulipesäkettä.

Kannaksen ryhmän komentaja kenraali Harald Öhqvist esitti Almillem elokuussa 1942 Mannerheim-ristiä. Tuloksetta. Sodan jo päättyttyä kenraali Aaro Pajari esitti ristiä adjutanttinaan toimineelle silloin luutnantti Almillem jälleen tuloksetta. Almin sukulaisten

käsityksen mukaan risti jäi saamatta, koska vääpeli oli hankkinut esimiestensä vihat vastatessaan patteriston sotilaskodin rakentamisesta. Lotat saivat siellä oman huoneensa, mutta upseerit joutuivat olemaan samassa tilassa sotamiesten kanssa.

Uskottavampi syy saattaisi kuitenkin olla Almillem vain kuukautta ennen Mannerheim-ristiesitystä myönnetty VR 4. Kahta kunniamerkkiä ei myönnetty ajallisesti lähellä toisiaan. Lisäksi Vapaudenristi myönnettiin aliupseerille vain harvinaisissa poikkeustapauksissa

Mutta eivät menneet läpi kaikki kenraaleillekaan esitetyt ristit. Mannerheim ei myöntänyt Väinö Valveelle eikä Woldemar Hägglundille heille esitettyjä Mannerheim-ristejä.

Eivätkä ristit myöskään menneet kaikkien mielestä oikeaan rintapieleen. Sotien jälkeen kenraalimajuri Niilo Hersalo sanoi, että kenraali Taavetti Laatikainen (ritari numero 17) oli niitä viimeisiä, joille olisi pitänyt Mannerheim-risti antaa.

Mannerheim-risti ei ollut pelkkää kunniaa. Siihen liittyi rahapalkinto, mikä vastasi tuon aikaista luutnantin vuosipalkkaa. Erään legendan mukaan Mannerheim-ristin saaja keräsi mukaansa joukon aseveljiään ja majoitui heidän kanssaan Imatran valtiotelliin. Siellä rahatukku annettiin hovimestarille ohjein, että ilmoittakaa sitten kun rahat on juhlittu, niin me palaamme rintamalle. Ja näin kerrotaan tapahtuneen.

Julkaistu aiemmin Suomen Sotilaslehdessä.

Jääkärikapteeni Toivo Kuisman tarina kirjaksi

Toivo Kuisma (s. 1885) oli ensimmäisiä Saksaan sotilaskoulutukseen lähteneitä jääkäreitä. Hänen tavoitteenaan oli suomalaisten nousu Venäjää vastaan ja Vienen Karjalan liittäminen Suomeen.

Kuismaa on kuvattu luonteeltaan hieman valottomaksi ja ystäviinsäkin aina hienoista etäisyyttä pitäväksi, mutta mallikelpoiseksi sotilasjohtajaksi ja vannoutuneeksi suursuomalaiseksi.

Koulupoikavuosistaan lähtien Kuisma oli mukana aktivistitoiminnassa kotiseudullaan Etelä-Karjalassa. Hän joutui viranomaisten huomion kohteeksi ja siirtyi Viipurin lyseosta Tampereen reaalilyseoon, josta kirjoitti ylioppilaaksi 1904.

Voimaliitosta Saksaan

Kuisma opiskeli Helsingissä Keisarillisen Aleksanterin-yliopiston filosofisen tiedekunnan fysis-matemaattisessa osastossa 1904–1909. Hän kuului ylioppilasvuosinaan aktivistiseen Voimaliittoon. Jo ennen Voimaliittoa ja myöhemmin, sen tultua kielletyksi, hän valmisti kansaa nousemaan ase kädessä Venäjää vastaan.

Ennen ensimmäistä maailmansotaa Kuisma tienasi leipänsä kirjoittamalla muun muassa Turun Sanomissa. Sodan puhjettua hän sai kuulla sotilaskoulutusmahdollisuudesta Saksassa ja oli vuoden 1915 alussa ensimmäisiä lähtijöitä, *Pfadfindereitä*.

Jääkäripataljoonassa Toivo Kuisma sisäisti preussilaisuuden. Hän omaksui spartalaiset tavat ja piti esikuvanaan Napoleonin. Muilla jääkäreillä ei ollut vaikeuksia keksiä pienikokoiselle toverilleen lempinimeä.

”Pyörriköön maapallo tai seisahtukoon...” Keskellä jääkärikapteeni Toivo Kuisma 5. lokakuuta 1918. Hänen kovia kokenut Vienen retkikuntansa oli muutamaa päivää aikaisemmin vetäytynyt pikamarssia Suomen puolelle. Kuisman vasemmalla puolella jääkärivälikki Väinö Heikkinen ja oikealla housujaan korjailee jääkärivälikki Kosti Kauppinen.

Jos Sinulla on tietoja Toivo Kuismasta, ota yhteyttä Jussi Niinistöön

Jos Parolen lukijoilla on tietoa Toivo Kuismasta tai hänen retkikunnastaan Vienen Karjalassa 1918, olkaa ystävällisesti yhteydessä aiheesta kirjaa valmistelevaan tekijään sähköpostilla jussi_niinisto@hotmail.com tai puhelimitse 044 4745 236.

Kirjeet, asiakirjat ja valokuvat ovat arvokkaita, mutta niin voivat olla pienetkin tiedonmurut tai perimätietona kulkeneet tarinat.

Kohti Viena

Saavuttuaan jääkärien pääjoukon mukana helmikuun lopulla 1918 Vaasaan Kuisma hakeutui everstiluutnantti C. W. Malmin johtamaan retki-

kuntaan. Mannerheim oli juuri antanut miekkavalana tunnetun päiväkäskynsä, jonka hengessä retkikunta lähti tavoittelemaan Vienen Karjalaa Suomelle. Kyseessä oli heimosotaretistä ensimmäinen.

Heinäkuussa 1918 jääkärikapteeni Kuismasta tuli hajoamisillaan olleen retkikunnan päällikkö. Hän värväytti uusia vapaaehtoisia "Suomen vapaaehtoisien armeijan" nimissä ja hankki päällystökseen jääkäreitä. Retkikunta oli kuitenkin aiheuttanut suurpoliittisen selkkauksen. Englanti pelkäsi suomalaisten avulla tapahtuvaa Saksan hyökkäystä Pohjois-Venäjälle, joten se aseisti ja yllytti karjalaisia suomalaisia vastaan.

Lopulta karjalaiset työnsivät pienen ja puutetta kärsineen vapaaehtoisjoukon Suomen puolelle lokakuun alkuun mennessä. Tappiot olivat an-

karat, 83 kaatunutta eli liki joka kolmas suomalaisvapaaehtoinen heitti henkensä Vienen veritiellä.

Kaatui Aunuksessa

Kuisma ei antanut perääntymisen kuitenkaan masentaa itseään. "Pyörriköön maapallo tai seisahtukoon, minä tulen aina toimimaan samalla innolla samaan suuntaan", oli hänen mottonsa. Aunuksen retkellä 1919 Kuisma oli mukana esikuntatehtävissä. Viteleen ratkaisutaistelussa hän haavoittui ja kuoli 27. kesäkuuta 1919 matkalla sairaalaan.

Vaatimattomana miehenä jääkärikapteeni Toivo Kuisma ei tavoitellut elämänsä aikana henkilökohtaista mainetta, mutta tiesi kyllä historiallisen merkityksensä, mikäli Vienen Karjala olisi liitetty Suomeen. Nyt hänen nimensä jäi aikakirjoihin jääkäripataljoonan heimosoturityyppinä.

TEKSTI: Jussi Niinistö

Kirjoittaja on dosentti ja kaupunginjohtaja.

Jääkärikansliaan myös iltapäivisin vuonna 2022

Kokeilemme kanslialle muutettuja aukioloaikoja.

Jääkärikanslia on avoinna **parillisten viikkojen maanantaisin klo 14.00–18.00.** (10.1., 24.1., 7.2., 21.2., 7.3., 21.3. ja 4.4. jne.)

Muutoin normaalisti maanantai – torstai klo 10.00–14.00

JÄÄKÄRILIPPUPOSTIMERKKI – arkki

Helsinki-Uusimaan osaston teettämiä Jääkärilippu postimerkkejä on edelleen saatavana. Merkit ovat 1.luokan ikipostimerkkejä, merkkejä on arkissa 10 kappaletta. Yhden arkin hinta on 25 euroa, lisäksi tulevat toimituskulut.

Merkkiä voi tilata jääkärikansliasta sähköpostitse kanslia@jp27.fi tai puhelimitse numerosta 050 377 8845 (myös tekstiviestit).

Jääkärilippu-postimerkki on tyylikäs tapa kertoa jääkäriperinteistä. Merkki sopii mainiosti myös lahjaksi.

Hinta 27 €

In memoriam Ilkka Halonen 1932–2021

Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen kunniajäsen Ilkka Halonen kuoli 89-vuotiaana äkilliseen sairauteen 21.joulukuuta 2021 Kuopiossa. Hän oli syntynyt 14.11.1932.

Hänen isänsä jääkärikapteeni Otto Halonen pataljoonan komentajana Otto Halonen haavoittui vaikeasti kesällä 1941. Hän toimi myöhemmin mm. Siilinjärven Sotainvalidit ry:n puheenjohtajana. Isänsä perintö lie-nee vaikuttanut osaltaan siihen, että myös Ilkka Halonen toimi reserviin siirryttyään Sotainvalidien Veljesliiton Pohjois-Savon piirin puheenjohtajana vuosina 2001–2006.

Ilkka Halonen kirjoitti ylioppilaaksi Kuopion Lyseossa v.1952. Varusmiespalveluksen jälkeen hän kävi Kadettikoulun ja valmistui upseeriksi vuonna 1955. Hän palveli joukkueenjohtajana 2.Prikaatissa (myöhemmin Pohjois-Savon Prikaati) vuosina 1955–1957.

Suezin kriisin aikana 1956–57 hän toimi joukkueenjohtajana Suomen ensimmäisessä rauhanturvajoukossa (YKSK) Egyptissä. Reserviupseerikoulussa hän oli vuosina 1957–1963 opetusupseerina ja komppanian päällikkönä. Hän opiskeli 1963–1965 Sotakorkeakoulun maasotalinjalla ja hän toimi sen jälkeen 1965–1969 ja 197–1975 opettajana Sotakorkeakoulussa käväisten pataljoonapuseerin tehtävissä Lapin Jääkäripataljoonassa Sodankylässä vuosina 1969–1971.

Halosen sotilasura jatkui Uudenmaan Rakuunapataljoonan ja Savon Prikaatin komentajan tehtävissä vuosina 1975–1980. Tämän jälkeen hän palveli pääesikunnan operatiivisella osastolla. Kenraalimajuriksi ylennytynä hänet määrättiin Savo-Karjalan

sotilasläänin komentajaksi Kuopioon 1981–1984. Minkä jälkeen hän toimi Pääesikunnassa päämajamestarina ja yleisesikunnan päällikkönä 1984–1989. Hänen viimeinen tehtävänsä aktiivipalveluksessa oli Pohjois-Suomen Sotilasläänin komentajuus 1989–1992.

Kenraaliluutnantti Ilkka Halonen ehti erittäin vaativien tehtäviensä ohella vaikuttaa lukuisiin luottamustoimiin. Hän oli Kadettikunnan puheenjohtajana vuosina vuosina 1985–1987 ja Jääkäripataljoona 27:n Perinneyhdistyksen puheenjohtajana 1989–1995. Kadettikunnan kunniajäseneksi hänet kutsuttiin vuonna 2001 ja JP 27:n Perinneyhdistyksen kunniajäseneksi 2016. Rauhanturvaajaliiton ja sen edeltäjäjärjestöjen toiminnassa Ilkka Halonen oli vuosikymmeniä aktiivinen tullen kutsutuksi useaman rauhanturvaajien piirijärjestön kunniajäseneksi. Sotainvalidien ja sotiemme veteraanien asia oli hänelle hyvin tärkeä ja läheinen.

Ilkka Halonen toimi sotavuosina sotilaspoikana. Hänet kutsuttiin Pohjois-Savon perinnekillan kunniajäseneksi 1994. Sotavahinkosäätiön hallitukseen hänet kutsuttiin vuonna 2001.

Ilkka Halosen arvomaailmaa leimasi vahva isänmaallisuus. Hän oli kutsumusammattissaan. Leimallista hänelle upseerina oli esimerkillisyys ja velvollisuudentunto. Esimerkillisyys näkyi jo ryhdikkäässä, huolitellussa olemuksessa ja tyylikkäässä käytöksessä. Se näkyi myös tarkkuudessa ja täsmällisyydessä. Velvollisuudentunto näkyi haluna ottaa ja kantaa vastuuta ja perusteellisenä perehtymisenä käsillä oleviin tehtäviin.

Hän oli esiintyjänä taitava sanankäyttäjä ja selkeä myös kirjallisissa esityksissään. Ilkka Halonen oli hyvin kiinnostunut lukemisesta. Hänen harrastuksiinsa kuului aktiivisuus erilaisissa sosiaalisissa piireissä kuten mm. osallistuminen asuinpaikkakuntansa kirjakerhon toimintaan Sodankylässä.

Liikunta, ammunta ja erityisesti hiihto olivat hänelle hyvin läheisiä ja voimaa antavia harrastuksia.

Ilkalle syntyi työtehtäviensä ja harrastuksiensa kautta ystäväjoukko, joihin hän jaksoi pitää yhteyttä aina elämänsä viimeisiin hetkiin saakka. Perhe, puoliso, kaksi poikaa ja lastenlapset olivat Ilkka Haloselle hyvin tärkeitä.

Jääkäriperinteen vaalijat kunnioittavat Ilkka Halosen muistoa ja hänen elämäntyötään isänmaamme hyväksi.

TEKSTI: Ilkka Halosen ystävät Sami Sihvo ja Ilkka Aspara

Harrastuksena itse tehdyt erikoiskirjekuoret

Monet meistä tuntevat Arto Pulkkinen, eläkkeellä olevan Lappeenrannan kaupunginpuutarhurin, jo vuosikymmenten takaa mm Kesäpäiviltämme, mutta harvemmat tietävät hänen

erikoisen harrastuksensa, hänhän on paitsi henkeen ja vereen maanpuolustusaktivisti, myös postimerkkeilijä sekä numismaatikko.

Hän piti nyt Lappeenrannan kirjastossa näyttelyn tekemistään kuorista 31.7 – 20.8 2021.

Kuoret eivät ole välttämättä ns. ensipäiväkuoria, joita kerää monikin, vaan hänen itse piirtämistään johonkin häneen itseensä, sukuunsa sekä harrastuksiinsa liittyviä, joihin hän on liittänyt jonkun sopivan aiheeseen liittyvän postimerkin tai monissa tapauksissa teettänyt postilla ns. omakuvamerkin.

Oheisena kuvia muutamista noin 200 kuoren kokoelmasta!

Todella hieno, erikoinen harrastus, joka vaatii keskittymistä, suunnittelua ja hyvää piirustustaitoa.

TEKSTI JA KUVAT: **Jorma Ignatius**

Arto Pulkkinen ja itsenäisyyden juhluvuoden kuori. Pöydän takana Karin Ignatius.

Jääkärikuoressa on jääkärien paluupäivän leima: Vaasa 25.2.2013.

Jääkärikenraali Ruben Lagus on saanut oman kuorensa.

In memoriam Brage Forssten 1951–2021

Uuden vuoden aattonaaton meidät pysäytti yllättävä ja syvälle koskettava suruviesti: Vaasaan osaston puheenjohtaja Brage Forssten oli menehtynyt kodissaan äkilliseen sairauskohtaukseen.

Kristiinankaupungissa 1. elokuuta 1951 syntynyt Brage kävi koulunsa Svenska klassiska lyceum i Åbo ja Handelsinstitutet i Åbo, valmistuen merkonomiksi 1971.

Opiskelujen jälkeen tie vei nuoren miehen Uudenmaan prikaatiin ja edelleen Reserviupseerikouluun, jonka jälkeen siviiliin kotiutui vänrikki Forssten. Tämän jälkeen hän hakeutui Poliisiopistoon, suorittaen perustutkinnon 1972 ja poliisimiehistön virkatutkinnon 1974.

Vaasan poliisilaitoksesta tuli hänen ensimmäinen palveluspaikka sen passi- ja ulkomaalaistoimiston tehtävissä sekä samalla Vaasan kaupungin aluevalvojana. Vuonna 1983 Brage hakeutui Keskusrikospoliisin palvelukseen ja Vaasan aluetoimistosta muodostui hänelle pitkäaikainen työpaikka. Poliisilipäällystön virkatutkinnon myötä vuonna 1984 hänet nimitettiin rikosylikonstaapelin virkaan. Bragen työuraan liittyi useita erikoiskoulutusjaksoja, kuten huume-, talous- ja tuhotyörikosten tutkintakoulutukset, joiden myötä hänestä kehittyi monipuolinen ja kielitaitoinen rikostutkija, jota tarvittiin laajojen ja vaikeiden rikosten selvitystyöhön ulkomaita myöden.

Runsaasti matkustamista vaativan rikostutkijan työn ohella Bragella oli tahtoa ja voimaa osallistua vapaaehtoiseen maanpuolustustoimintaan. Se oli hänelle sydämen asia. Vasa

Reservofficersklubb rf:n toimintaan hän osallistui vuodesta 1972 alkaen aina kuolemaansa saakka. Vaasan Reserviupseeripiirin hallituspaikan myötä hän toimi useita vuosia piirin puheenjohtajistossa ja vuosina 1999–2001 piirin puheenjohtajana sekä piirin edustajana RUL:n liittohallituksessa vv.2010–2013.

Kun Maanpuolustuskoulutusyhdistys ry aloitti toiminnan 1990-luvun alkupuolella, oli Brage mukana heti alusta alkaen. Turva- ja valmiuskurssien jälkeen hän osallistui aktiivisesti ruotsinkielisten kurssien suunnitteluun ja johtamiseen, toimien myös Vaasan koulutusalueen puheenjohtajana.

Kutsu Alueelliselle maanpuolustuskurssille ajoittui vuodelle 1997.

2000-luvun alkupuolella Brage tuli mukaan Jääkäripataljoona 27 Perinneyhdistyksen Vaasan osaston toimintaan. Johtokuntatyöhön hänet valittiin 2009 ja seuraavana vuonna osaston varapuheenjohtajaksi. Jääkä-

riperinnetoiminnan hän koki erityisen läheiseksi, olihan isoisä (Muffa) lukeutunut "Spalerniitteihin", jotka vapautuivat Spalernajasta Venäjän maaliskuun 1917 vallankumouksen pyönteissä.

Vaasan osaston puheenjohtajaksi hänet valittiin 2017 ja pääyhdistyksen hallitukseen ja samalla mukaan Jääkärien kotiinpaluun 100 -vuotisjuhlien järjestämistoimikuntaan. Lähes kolmevuotisen suunnittelutyön huippuhetket saatiin kokea helmikuulla 2018 tuhansien vieraitten osallistuessa kolmen päivän aikana eri tilaisuuksiin.

Brage oli aktiivisesti mukana myös Vaasan osaston työryhmässä, joka toimitti kirjan "Jääkärihaudat ja Jääkärimuistomerkit Pohjanmaalla".

Monipuolisista yhteiskunnallisista ja järjestöansioista Bragea oli huomioitu useilla kunnia- ja ansiomerkeillä, mm. Suomen Valkoisen Ruusun mitali kultaristein, SVR risti sekä Sotilasansiomitali, Valtion virka-ansiomerkki XXX ja Reserviupseeriliiton kultainen ansiomitali soljen kera arvokkaimpina. Majuri (res.) sotilasarvoon hänet ylennettiin v. 2008.

Työnsä ja monien harrastusten myötä Brage tunnettiin laajalti niin ruotsinkielisten kuin suomenkielisten keskuudessa. Hänen avoin ja lämmin ystävällisyytensä teki vaikutuksen kaikkiin.

Viimeiselle matkalleen Brage siunattiin 29.1.2022 lähiomaisten saatamana.

Vuosikymmenten hyvä työkaveri ja ystävä on poissa.

TEKSTI: **Raimo Latvala**

5.4.2022 Helsinki-Uusimaa osaston jääkärikerho

Vuoden ensimmäinen jääkärikerho järjestetään 5. huhtikuuta klo 18.00 Helsingissä osoitteessa Döbelninkatu 2, 4. kerroksen neuvotteluhuone.

Jääkärikerhon esitelmän pitää VT, MPKK:n sotahistorian sekä Helsingin ja Turun yliopistojen dosentti Martti Turtola teemalla Kenraali Tuompo – Jääkäristä maanpakolaiseksi.

Tilaisuuteen ilmoittautuminen etukäteen on pakollista, viim. 31.3.2022: hki-uusimaa@jp27.fi tai 050 332 1991. Tapahtumaa ei lähetetä videoteitse.

Tervetuloa!

Helsinki-Uusimaa osaston johtokunta

Helsinki-Uusimaa osasto järjestää kevätretken Tuusulaan lauantaina 14.5.

Retkelle lähdetään bussikuljetuksella Kiasman edestä klo 8.45. Takaisin Helsinkiin saavutaan klo 17 mennessä. Ohjelmassa on taistelukoulun ympäristöön tutustumista sekä käynnit Lottamuseossa, Ilmatorjuntamuseossa ja Suvirannassa. Lounas nautitaan Hyrylän upseerikerholla.

Osallistumismaksu on perinneyhdistyksen jäseneltä 50 € ja muilta 75 €. Hinta sisältää museoliput, ruokailun, kahvit ja bussikuljetuksen.

Ilmoittautumiset viim. 20.4.2022: hki-uusimaa@jp27.fi tai 050 332 1991. Paikkoja on rajoitettu määrä ja ne täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä.

Seuraa tarkennuksia tai muutoksia www.jp27.fi kautta tai Facebook-sivullamme.

Johtokunta

JP27 Perinneyhdistyksen kesäpäivät Oulussa 6–7.8.2022

JP27 Perinneyhdistyksen kesäpäivät pidetään Oulussa 6–7.8.2022. Suunnitelmien mukaan Kesäpäivien avaussanat lausutaan lauantaina 6.8 klo 10.00 kahvittelun merkeissä. Päivän aikana tutustutaan mielenkiintoisiin paikkoihin Oulun alueella ja klo 19.00 kokoonnutaan yhteiselle illalliselle. Ohjelma jatkuu sunnuntaina 7.8 klo 10.00 ja lähtökahvit juodaan klo 12.00.

Ohjelma muotoutuu vielä ajan kanssa ja siitä tiedotetaan tarkemmin kesäkuun alussa ilmestyvässä Parolen numerossa 2/2022, kuten myös kerrotaan tarkemmat ilmoittautumis- ja majoittumisohjeet.

Tervetuloa JP27 Perinneyhdistyksen Kesäpäiville Ouluun

JP27 Oulun osaston johtokunta

Tunnistuskuva

Parolen kuvassa sivulla 12 on kuva, joka on muistaakseni otettu juurikin Jääkärirovien kokoontumisesta. Muistan nähneeni tuon kuvan, mutten nyt sitä löytänyt, sillä sinne oli taakse kirjoitettu tieto tuosta ja myös osallistujien nimet... Koitan vielä etsiä!

Ukkini jääkärimajuri Einari Kärnä ei istu vasemmalla vaan seisoo kuvan keskellä, 6. mies takarivissä oikeal-

ta. Hänen edessään istuu mummini Amalia Kärnä. Tuttuja naamoja on miehissä muitakin, mutten enää saa nimiä mieleen.

Ainakin Kaarlo Vehan nimen muistan, olisiko hänkin kuvassa?

Olin paljon mukana ukin jääkäriasioissa, koska hänellä ei ollut autoa ja isäni Mauri kuljetti aina häitä näihin rientoihin ja minä halusin mukaan.

Myöskin asuimme samassa talossa aina, joten ukki oli myös yksi parhaista kavereistani!

Ystävällisin jääkäriterveisin,

Heikki Ketola,

Einari Kärnän tyttären Inkerin poika (s.1963), res. kapteeni

Parole 4/2021 tunnistuskuvasa ovat isovanhempani

Mummi Elisa (Elli) Sippola istuu ensimmäisenä vasemmalla. Isoisä jääkärieversti Oskar Sippola seisoo takarivissä kolmantena oikealta (ainoa henkilö asepuvussa).

Olen Elli ja Oskar Sippolan pojan tytär. Tilaisuudesta minulla ei ole tietoa.

Minulla on muistikuva, että olisin nähnyt tuon kuvan Sippoloiden valokuvien joukossa, mutta nyt en ole sitä löytänyt.

Olen miettinyt kuvan mahdollista vuosilukua. Lehdessä kuvan ottamisen ajankohdaksi on mainittu 1946 tai sitä ennen.

Kaivoin Oskar Sippolan ansioluettelon esille ja siinä on seuraavanlaista tietoa: Komennettu AKE:n väliaikaisen lakkauttamisen takia Pohjois-Suomen sl:n komentajan vs:ksi 31.3.47 – 9.1.1948. Siirretty PSuo.Sl.E:aan ja määrätty sotilasläänin komentajaksi 1.10.1948.

Ennen Oulua Sippolat asuivat Lahdessa. Ansioluettelon mukaan he olisivat tulleet Ouluun vasta 1947.

Ystävällisin terveisin **Riitta Sippola**

Aarreaitta asevelimerkeistä kiinnostuneille

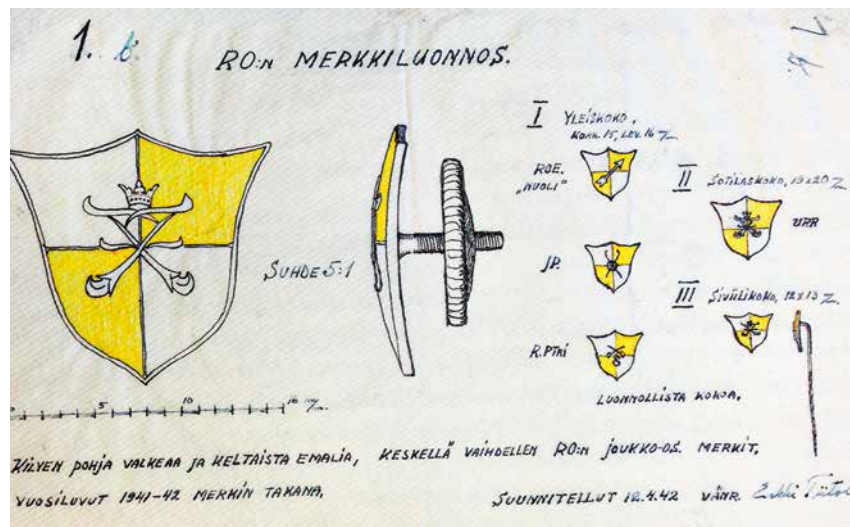

Matti Allonen, Jari Nykänen, Joel Sjögren: Jatkosodan asevelimerkit. Docendo 2021. 511 sivua.

Tämä 511 sivuinen teos on todellinen aarreaitta asevelimerkkeihin ja niiden taustoihin. Toimituskunta on todella nähnyt vaivaa ja käyttänyt kunnioitettavat vuotta aineiston koaamiseen. Se, että kaikista merkeistä on pyritty löytämään arkistoista, asevelilehdistä sekä haastatteluin mahdollisimman paljon taustatietoja ja merkin toteuttamisesta on kattavat tiedot tekee teoksesta keräilijöille ja tutkijoille arvokkaan apuvälineen. Pelkästään kirjan lähdeaineistoa on kahdeksan sivua ja henkilöhakemistoa lähes sama määrä, joten perusteellista työtä on tehty.

Teos on jaoteltu armeijakunnittain ja siitä alaspäin divisioonittain/ryhmittäin niin että edetään "alaspäin" pataljooniin / patteristoihin - jopa komppaniatasolle.

Erityisesti kuljetusjoukkojen merkien joukossa on lukuisia toimituskunnan löytämien merkkien kuvauksia ja kuvia, mutta tarkka selostus ja merkin muut vaiheet ovat yrityksistä huolimatta jääneet pimentoon – ehkäpä kirjan levitessä löytyy näillekin merkeille "tausta"?

Suunnitelma Ryhmä Oinosen merkistä. Näin hienoja yksityiskohtia kirja tarjoaa.

Mielenkiintoista luettavaa on myös osuus, jossa kirjoittajat kertovat merkien tunnistamisvaiheista ja -vaikeuksista ja onko jotain merkkiä tehty myös ns. uustuotantona tms.

Myös monien merkkien "vaikeudet päästä käyttöön" ovat kiinnostavaa luettavaa. Monia merkkejä on myös ehdotettu "saksalaisen esikuvan mukaisesti" tehtäväksi kuten esim. eturintaman sotilas – haavoittumismerkki muutamia mainitakseni – Näidenkin merkkien vaiheista on hyvät, mielenkiintoiset selvitykset kirjassa.

Se mitä eniten jään kaipaamaan kirjasta on "itselle tuntemattoman merkin tunnistus", Nyt täytyy käydä koko kirja lävitse, josko löytäisi etsittävän merkin ja siten myös sen nimen ja taustat. Jos tekijät olisivat painattaneet muutamille sivuille kuvataulumaaisesti kaikki merkit, niin että kunkin kuvan alla on vain sivunumero, josta merkki löytyy, voisi tunnistamatonta verrata helpommin niihin kuviin, kuin selaamalla sivu sivulta kirjaa. Aikaisemmin kun väripainatus oli harvinaista ja kallista niin merkit usein olivat taulumaaisesti ja selostukset muualla (esim. Saarnin kirja "Suomen Vapaussota 1918 - Merkit ja tunnukset").

Saarnin kirjassa "Suomen Vapaussota 1918 – Merkit ja tunnukset" oli tällaisia kuvasivuja.

Varauksetta suosittelen kirjaa kaikille keräilijöille ja varsinkin henkilöille, jota esim- myyntipäivien yhteydessä tunnistavat ja kertovat merkeistä.

Kirjaa voi myös hyvin pitää itse pöydäkulmalla ja silloin tällöin lukeista muutaman kohdan ja taas saada uutta tietoa....

TEKSTI: Jorma Ignatius

Lähde juhlimaan majuri Maximilian Bayerin 150-vuotismuistoa

Jääkärien kouluttajan ja Jääkäripataljoona 27:n ensimmäisen komentajan majuri Maximilian Bayerin syntymästä tulee 12.5.2022 kuluneeksi 150 vuotta. Majuri Bayer on haudattu Saksaan, Mannheimin kaupungin hautausmaalle. Jääkärisäätiö ja Perinneyhdistys kunnioittavat majuri Bayerin muistoa pienimuotoisella tilaisuudella Mannheimissa perjantaina 13.5.2022.

Mahdollisille matkaajille lisätietoja antaa Perinneyhdistyksen ja Jääkärisäätiön entinen puheenjohtaja Jukka Pennanen (jukka.pennanen52@gmail.com).

Kirjallisuutta

Neuvostoliitto saneli Suomen ministerivalintoja

Kekkonen ja Sorsan kriisivuosikymmen 1970-luku tutkimusten ja aikalaisten silmin

Risto Hauvonen

534 sivua, Lector 2021

Olin 1970-luvulla politiikan toimittaja ja seurasin työkseni Suomen sisäpolitiikkaa. Silloin kuiskittiin Neuvostoliiton vaikutuksesta hallituksia rakennettaessa. Minä sen enempää kuin kukaan muukaan toimittaja ei ollut selvillä, kuinka perusteellista tuo sekaantuminen oli. Hauvonen toteaa, että 1970-luku oli Suomen riippumattomuudelle jopa vaarallisempaa aikaa kuin kuuluisat vaaran vuodet Valvontakomission oleskellessa hotelli Tornissa sodan jälkeisinä vuosina.

Risto Hauvonen on käynyt läpi tuosta vuosikymmenestä kirjoitetut kymmenet kirjat ja tarjoilee eräänlaisen tiivistelmän niiden sisällöstä. Hän vertailee teoksien sisältöä mielenkiintoisella tavalla. Juha-ni Suomea on sanottu Urho Kekkonen hovihistorioitsijaksi. Kahdeksanosases-

sa UKK-elämäkerrassaan hän kertoo Kekkonen tekemiset aina parhain päin. Jokusen kerran Hauvonen toteaaakin, että vaikkapa Max Jakobson, Mauno Koivisto, Ahti Karjalainen tai Johannes Virolainen kertovat samat asiat toisin kuin Kekkonen.

Lainaukset UKK:n päiväkirjoista ovat hätkähdyttäviä muutenkin kuin kuvauksissa keskusteluista Neuvostoliiton suurlähettilään kanssa ministeriasioista. Siinä selviää niin Karjalaisen hylkääminen kuin varsin kovat sanat joistain ministerivalinnoista.

Jos on kiinnostunut Suomen sisäpolitiikasta 1970-luvulla, niin Hauvosen kirja on kuin heille kirjoitettu.

Jukka Knuuti

Epätavallinen, kommunistiagentti Sonja kuoli luonnollisesti 93-vuotiaana

Agentti Sonja

Äiti, sotilas, rakastajatar, vakooja.

Ben Macintyre

432 sivua, Atena 2021

Josif Stalinin käytössä vakoojat eivät saavuttaneet tiensä loppua niin onnekaasti kuin puna-armeijan everstiksi kohonnut Ursula "Sonja" Kuczynski (1907-2000). Hän omisti koko elämänsä kasvavan Neuvostoliiton tottelemiseen. Hänen monet asuinpaikkansa ympäri maailmaa, avioliittonsa ja jopa päätöksensä saada lapsia palvelivat suurta päämäärää, maapallon laajuista vallankumousta. Teoksessa vilahtelevat kansainvälisesti aikoinaan tunnetut vakoojalegendat.

Olipa "Sonjan" asemapaikka mikä tahansa - USA, Englanti, Saksa, Moskova tai Kiina – hänen tärkein työvälineensä oli radiolähetin-vastaanotin. Sen kuljetamisesta, piilossa pitämisestä ja öisestä käyttämisestä tuli suoriutumisen keskeinen ehto. Jos apparatuurin kuljettaminen

oli riskialtista, hänen oli koottava uusi laite ostamalla se osa osalta.

Tosiasioihin perustuva elämänkerta on jännitysnäytelmä, jonka sankari oli Neuvostoliiton menestyneimpiä vakoojia kautta aikojen. Suojasatamassaan DDR:ssa hänestä tuli suosittu kirjailija. Muutamaa viikkoa "Sonjan" kuoleman jälkeen Vladimir Putin myönsi hänelle "Ystävyyden kunniamerkin" julistamalla "Sonja" sotilastiedustelun superagentiksi, joka auttoi Neuvostoliiton ydinasevallaksi. Tuskin koskaan vakooja on saanut uransa lopussa nauttia samanaista arvonantoa, mutta olihan sankarimme uhrannutkin kaiken elämässään palvelemaan etäistä käskyttäjäänsä "keskustaa".

Markku Jokipii

Turkki ja Erdogan – kivi EU-nahjuksen tohvelissa

Erdogan

Turkki suuren johtajan varjossa

Tom Kankkonen

216 sivua, Docendo 2019

Yleisradion ulkomaankirjeenvaihtaja on Tom Kankkonen asunut Turkissa ja tuntee maan ajalta ennen Recep Tayyip Erdogania ja tämän valta-aikana. Presidentin henkilöhistoria juontaa Istanbulin köyhistä kortteleista, joiden karuista oloista karaistunut tuleva presidentti kohoaa valtaan kuin konsanaan Venäjän Vladimir Putin nuoruutensa Pietarin kaduilta. Kehityskulku ja viehtymys kohti itsevaltiutta on tuttua tyranniin henkilöhistoriaa.

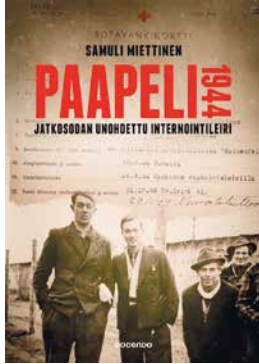
Joillekin Erdoganin valta on siunaukseksi, paljon suuremmalle ihmisjoukolle, kokonaisille kansanosille se on tiennyt maastapakoa. Turkin demokratiakehitys salli luvan uskoa, että maasta tulisi EU:n jäsenvaltio. Kävikin toisin, ja siihen johtivat lukuisat yhteenotot ja suoranaiset sodat niin maan sisällä kuin rajojen ulkopuolella.

Krooniset riidat Kreikan kanssa tekevät asetelmasta jopa Nato:n yhtenäisyyttä koettelevan. Veljeily Venäjän kanssa horjuttaa EU:n rauhaa. Nyt EU rahoittaa yli miljoonan pakolaisen majoittumisen Turkissa – juuri niin kauan kuin Erdogan sitä haluaa.

Kirja on pian kaksivuotias, mutta olosuhteet maassa ovat lukkiutuneet. Vuoden 2016 vallankaappausyritys antoi Erdoganille syyn tehdä julmia, länsimaisten oikeuskäsitusten vastaisia ratkaisuja. Kymmenet tuhannet vangittiin, menettivät työnsä ja lähtivät pakoon. Mitä seuraavaksi Erdogan tekee, kun äänestäjät häneen alkavat kyllästyä? Onko Turkin tie Venäjän tie, jolloin kaikki epämieluisa kielletään terrorismina?

Markku Jokipii

Kauhavan salaperäinen internointileiri

Paapeli 1944

Jatkosodan unohdettu internointileiri

Samuli Miettinen

279 sivua, Docendo 2021

Kun syksyllä 1944 saksalaisten häätäminen Pohjois-Suomesta alkoi, Saksan asevoimiin puoliväkinä värähtänyt ja sieltä pois livahtaneet joutuivat hankalaan tilanteeseen. Nämä pakolaisiksi luetut pyrkivät välttämään joutumisen saksalaisten ja neuvostoliittolaisten käsiin. Joukko oli kirjava monen kansallisuuden ja 14 kielen sekoitus. Heidät sijoitettiin Kauhavan internointileiriin, jota paikalliset nimittivät Paapeliksi – Raamatun Babelia (heprea: sekoitus) mukaillen.

Samuli Miettinen on kääntänyt kiivet ja kannot löytääkseen vielä tietoja ”Paapelin”, onpa tavoittanut jopa yhden aikalaiskertojankin. Kirjoittajan onnistui haastatella yhden internoitavana olleen, hollantilaisen Jacobus Backusin lesken Meri os. Pusan. Jacobusin kohtalo oli armelias, hän ei joutunut saksalaisten

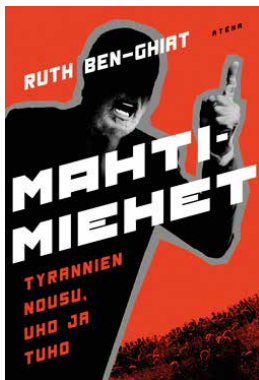
tai neuvostoliittolaisten saaristoon, vaan pääsi Tukholmaan ja turvaan.

Tarkkojen yksittäisten internoitujen kohtalot on lueteltu nimi nimeltä. Suomen viranomaiset – yhtenä vaikutusvaltaisimpina heistä Paavo Kastari (presidentti Kekkonen ystävä ja toisaalta ns. 1970-luvun poikkeuslain näkyvä vastustaja) – yritti soveltaa lempeyttä vastoin armottomia valvontakomission puna-armeijalaisia. Noin 30 leiriläistä joutui idän sotavankileirikierrokselle, vain osa palasi hengissä kotimaahansa.

Jos runsaat ja pikkutarkat kohtalokertomukset yksityiskohtineen eivät kiinnosta, runsas kolmannes Miettisen kirjasta toimii erinomaisena viime sotien tiiviinä yleiskertauksena.

Markku Jokipii

Trump samassa sarjassa diktaattoreiden kanssa

Mahtimiehet

tyranniin nousu, uho ja tuho

Ruth Ben-Ghiat:

446 sivua, Atena 2021

On jokseenkin masentavaa, että maailman johtavan demokratian vaaleilla valittu entinen presidentti Donald Trumpia verrataan 1900-luvun diktaattoreihin, kuten Mussoliniin, Hitleriin ja Francoon. Myöhemmän ajan verrokkeja ovat Silvio Berlusconi, Muammar Gaddafi ja Augusto Pinochet, Jair Bolsonaro ja Vladimir Putin.

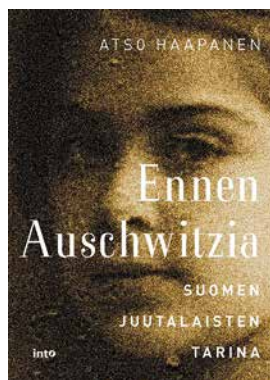
Mahtimiehet on kuin käsikirja siitä, miten tullaan tyranniksi. Siihen tarvitaan propagandaa, sensuuria, korruptiota, historian uudelleen kirjoittamista, valheita ja puolitotuksia ja totuuden väittämistä valheeksi. Tässä Trump on samassa sarjassa Hitlerin ja Putinin kanssa. Trumpille kaikki epämieluisat uutiset olivat valeuutisia, joita välittivät valemiediat.

Trump vertautuu Mussoliniin ylikorostuneessa kiinnostuksessaan naisiin.

Trumpin toi samalle viivalle kahden vähemmän merkittävän diktaattorin, Kongon Moburun ja Filippiinien Ferdinand Marcosin – hänen läheiset neuvonantajansa Paul Manafort ja Roger Stone, jotka palvelivat ennen Trumpia noita kahta diktaattoria.

Autoritaarinen johtaja ei halua luopua vallasta. Niinpä Trump kieltäytyi uskomasta, että hävisi vaalit loppuvuodesta 2020 ja yritti manipuloida vaalitulosta. Sen epäonnistuttua hän vielä yritti viritellä sotilaallista väliintuloa ja poikkeustilaa. Lopulta hän turvautui väkivaltaan yllytettyään kannattajiaan estämään kongressia vahvistamasta Joe Bidenin presidentiksi valintaa.

Jukka Knuuti

Suomen juutalaisten tarina

229 sivua, Into kustannus Oy 2021

Atso Haapasen teos alkaa kertomalla juutalaisten sorrosta maailmalla. Juutalaisiin suhtauduttiin negatiivisesti lähes kaikkialla. Pääosin kirja kuitenkin keskittyy sotavuosiin, jotka tietenkin merkitsivät Saksan hallinnassa olleiden ja valloittamien alueiden juutalaisille kovaa kohtaloa, mutta maamme juutalaisten tilanne oli toinen. Tältä pohjalta sotavuodet saavat kokonaisuuteen nähden suhteettoman suuren osuuden. Suomen juutalaisia ei juurikaan luovutettu Hitlerin Saksaan. Joidenkin tänne pakolaisina tulleiden ja jatkosodan sotavankien kohtalo oli tosin joutua keskitysleirille.

Loppuun on lisätty lähes aiheen ulkopuolelta suomalaisten SS-miesten mahdollinen osallistuminen juutalaisten joukkotuhoon. Haapanen kuitenkin

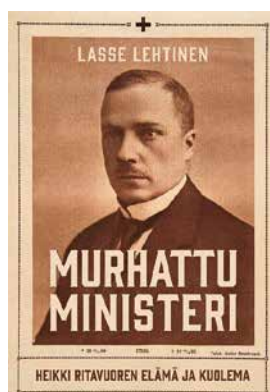
päätyy suhteellisen selvään lopputulokseen, suomalaisten osuudesta asiaan ole mitään todisteita. Pelkät arvelut eivät riitä.

Suomen juutalaisten tarinassa olisi ollut paljonkin kerrottavaa, muttei mitään kovin dramaattista. Suomessa ei juutalaisia varsinaisesti sorrettu joskin eurooppalaiset näkemykset näkyivät täälläkin ja juutalaisia yksilöinä joutui väärinkohtelun uhriksi. Kansallismielisyys oli tuolloin vallitseva aate monissa maissa. Suomea pidettiin juutalaiskysymyksessä mallimaana muiden pohjoismaiden ja Viron kanssa.

Tällaisenaan kirjan nimi on kunnianhimoisempi kuin sisältö.

Pasi Pulju

Sovittelija josta tuli ääripäiden vihollinen

Heikki Ritavuoren elämä ja kuolema

509 sivua, Otava 2021

Maltillisuudesta seurasi kuumalla 1920-luvulla vihapuhetta ja lopulta ministerin murha. Poliittisen historian tutkija – itsekkin poliitikko Lasse Lehtisen murhatarina on enemmän kuin yhden teon ja siihen liittyvien ihmisten kuvaus. Se ei ole kunnan dekkari, koska teko, syyllinen ja uhri selviävät jo alkusivuilla. Murhalaukaukset tulivat tavallaan aikojen takaa. Suomen sisäinen ilmapiiri kylmeni sortovuosista alkaen, läpi verilöylyistä aina pitkittyneeseen punaisten nöyryyttämiseen.

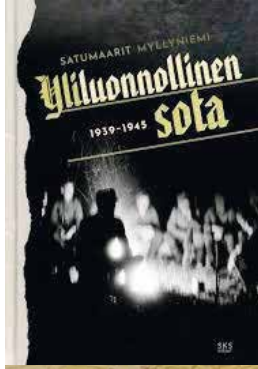
Kansallisen Edistyspuolueen kansanedustaja, sisäministeri Heikki Ritavuoren kävi kuten monen poliittisissa riidoissa rintamien väliin jääneen. Öisen nakkikioskitappelun turvasäntö on: älä mene selvittämään riitaa. Kun äärioikeistolaiset sen enempää kuin äärivasemmatkaan eivät häntä omakseen

tunnustaneet, viha kohdistui häneen kaikinpuolisesti. Ritavuori piti tärkeänä punavankien armahtamista ja itärajan sulkemista Aunuksen ja Vienan retkeilijöiltä.

Tiedotusvälineet – yhtenä pahimmista kuningaskuntaa ajanut aktivistihenkinen Hufvudstadsbladet – suorastaan yllytti. Hbl piti Ritavuorta itseään syypäänä ja pisti teon yksittäisen fanaatikon tiliin. Ilmeni salaliitto jota nihkeästi haluttiin selvittää. Helsingin Sanomat luonnehti murhaa: ”mieletön, poliittinen parjaus on kantanut katkeran hedelmän”. Uusi Suomi pyysi anteeksi. Itse tekijä oli vihakirjoittelun yllyttämä, henkisesti vajaa henkilö, jonka tie vei vankilasta mielisairaalaan.

Markku Jokipii

Unia, näkyjä, enteitä

Yliluonnollinen sota 1939-1945

Satumaarit Myllyniemi

227 sivua, SKS Kirjat 2021

Maamme kohtalonhetket 1939–1945 ovat vaikuttaneet ihmisiin eri tavoin. Monilla on kokemuksia, joista ei välttämättä ole uskallettu kertoa eteenpäin. Olot olivat tavallisuudesta poikkeavia ja pelko koko maamme, mutta yksilötasolla erityisesti lähimmäisten kohtalosta, on saanut monien ihmisten aistit poikkeuksellisen herkeksi kokemaan asioita, joista tämä kirja kertoo. Kaikki eivät tietenkään kokeneet mitään yliluonnollista. Toiset ovat olleet ja ovat herkempiä selittämättömille asioille kuin toiset.

Kirjan aineisto on koottu mm. Suomalaisen kirjallisuuden seuran keräämästä arkistomateriaalista, sotamuistelmista, kaunokirjallisuudesta, sanomalehdistä ja tutkimuksista. Ihmiset ovat nähneet unia, näkyjä ja kokeneet erilaisia enteitä, jotka ovat sitten, joko kokijoiden tai

muiden ihmisten tulkinnoissa eri tavoin toteutuneet. Toiset aistivat etukäteen tapahtumia, jotkut aavistivat kohtalonsa ja toiset pelastuivat vahvan tuntemuksen oikealla tulkinnalla.

Asia on vaikea, koska kyseessä ovat olleet yksityisten ihmisten, toki joskus isomman joukon samanaikaiset henkilökohtaiset kokemukset, joita on ollut liki mahdoton todistaa. Eri ihmiset ovat tulkinneet samoja asioita eri tavoin. Monet näistä kokemuksista ovat olleet sellaisia, että niitä kokeneet ovat vaienneet kokemuksistaan leimaantumisen pelossa. Näistä asioista on julkaistu kirjallisuutta melko vähän ja on hyvä, tätäkin puolta asiasta uskalletaan käsitellä.

Pasi Pulju

Raskaslukuinen paketti Putinin Venäjää

Putinin sisäpiirissä

Kuinka KGB valtasi venäjän ja kääntyi länttä vastaan

Catherine Belton

654 sivua, Docendo 2021

Beltonin kirja sisältää hengästyttävän määrän tietoa siitä, kuin muutama oligarkki ryösti entisen Neuvostoliiton kansallisomaisuuden itselleen ja kuinka he menettivät sen Putinin valtaan johtamille entisen KGB:n miehille. Putin oli vähäpätöinen KGB-virkailija, jonka presidentti Jeltsin pestasi avukseen, koska piti tätä vaarattomana itselleen. Jeltsinin tarkoituksena oli jopa puhdistaa hallinnosta KGB-taustaiset miehet, joita siellä oli paljon. Kävi juuri päinvastoin: Putin pääsi yllättäen presidentiksi ja ryhtyi nimittämään valtakunnan avainpaikoille entisiä KGB-kollegoitaan.

Jos oligarkit olivat tehneet suuren puhalluksen, nyt sama toistui, mutta oligarkkien miljardit päättyivät KGB-miesten valvomille valtiotyhtiölle. Niiden varoja sijoitettiin ulkomaille osin hämärin keinoin. Rahoja oli tarkoitus käyttää epäjärjestyksen aikaan saami-

seksi lännessä. Ja se onnistuikin hyvin: Trump valittiin USA:n presidentiksi ja Britit äänestivät itsensä ulos EU:sta.

Vaikka Beltonin kirja julkaistiin Englannissa 2020, on se juuri nyt pelottavan ajankohtainen, kun Putin uhkailee Ukrainaa ja yrittää kiistää mm. Suomelta oikeuden halutessaan liittyä Naton jäseneksi.

Kirjan yksi luku on nimeltään Lontongrad: niin paljon venäläistä pääomaa on Lontoossa ja venäläisten miljardöörien asuntokaupat ovat nostaneet asuntojen hinnat pilviin.

Erikoishuomaavaisuutena suomalaisille lukijoille on erityisesti heille suunnattu johdanto; täälläkin on venäläisiä miljardöörejä vaikka jäähallibisneksessä.

Jukka Knuuti

JÄSENPALVELUN MYYTÄVÄT TUOTTEET

	Hinta		Hinta
Kortit			
Uudistettu jääkärilippu	1,00	Hohenlockstedt 100 v juhlamitali	20,00
Jääkärilippukortti 2-os. + kuori	2,00	Jääkärit DVD – YLE:n draamadokumentti	27,00
Onnittelukortti jääkärimerkillä + kuori	2,00	Fallna för friheten -medalj	8,50
Suomen jääkärit kortti 2-os. + kuori	2,00	Jägarens väg	3,00
Jääkärikunniamerkki	1,00	Jääkärien elämäntyö – Itsenäisyyden	
Jääkärien tulo Vaasaan	1,00	puolesta, julkaisu (Kielet: suomi, ruotsi,	
Vaasan jääkäripatsas talvikuva	1,00	saksa, englantia ja latvia)	10,00
Vaasan jääkäripatsas talvikuva 2-os. + kuori	1,50	Hopeiset 27-kalvosinnapit	150,00
Jääkäriiliike 100 vuotta	1,00	Hopeinen 27-riipus ketjulla	150,00
Jääkäriiliike 100 vuotta 2-os. + kuori	1,50	Hopeinen 27 -kravattineula	150,00
Pakettikortti jääkärimerkillä	0,50	Hopeinen 27-rintakoru	150,00
Rovaniemen jääkäripatsas	0,20	Kirjeensulkijamerkki, (arkki sis 50 kpl)	2,50
Skangal-Mangal tiellä + kuori	0,50	Kynttilä, Jääkärimerkillä	8,00
Suomen Jääkärit	1,00	Puukko Jääkärimerkillä	70,00
Vaasan jääkäripatsas	0,20	Suomen Jääkärien elämäkerrasto,	
Wasserturm	0,20	I täydennysosa 1957	5,00
Adressit		Ur Jägarnas levand och gärning	5,00
Ilman tekstiä	10,00	Vain jäsenille	
Kansliasta kirjoitettuna/toimitettuna	12,00	Perinneyhdistyksen jäsenmerkki	12,00
Laajempi tekstaus	13,00		
Muut tuotteet		Erillisillä hakemuksilla myynnissä	
Jääkärilippupostimerkki -arkki (10 kpl)	27,00	Jääkäripienoismerkki	100,00
Jääkärien testamentti Suomen nuorisolle	6,00	Jääkärihautamerkki	80,00

Tilaukset Jääkärikansliasta:

Döbelninkatu 2, 00260 HELSINKI
Puh. 050 377 8845 (myös tekstiviestit)
s-posti: kanslia@jp27.fi

Toimitamme tuotteet kerran viikossa.

Hintoihin lisätään postikulut.
Yhteydenotot: kanslia@jp27.fi

PAROLE

www.jp27.fi

Päätoimittaja – Chefredaktör

Jukka Knuuti, 040 753 2751
jukka.knuuti@gmail.com
Taitto Kirsi Rasinen

Lehti ilmestyy 4 numeroa vuodessa: maalisk., kesä-, syys- ja joulukuun alussa.
Hinta 20 €/vsk
4 numerus i året, 20 €/år

JÄÄKÄRISÄÄTIÖ – JÄGARSTIFTELSEN

Puheenjohtaja – Ordförande

Laatikainen Pertti

Varapuheenjohtaja – Viceordf

Fagerås Peter

Asiamies- Ombudsman

Eklin Jukka

Jäsenet – Medlemmar

Annala Jari

Heiskanen Kari

Jordan Kari

Kivinen Timo

Kuljukka Antti

Manninen Ohto

Pennanen, Jukka

JP27:n PERINNEYHDISTYS ry

FÖRENINGEN JB27:s TRADITIONER rf

Hallitus – Styrelse

Puheenjohtaja – Ordförande

Pasi Välimäki

Varapuheenjohtaja – Viceordf

Hakkarainen Arno

Sihteeri – Sekreterare

Kiiski Tiina

Jäsenet – Medlemmar

Forssten Brage

Hakola Terhi

Ignatius Jorma

Kinnarinen Tero

Miettinen Helena

Vuontela Kyösti

KANSLIA: Auki ma–to klo 10–14, paitsi parillisten viikkojen maanantaisin klo 14–18, Döbelninkatu 2, 00260 Helsinki
KANSLL: Öppet må–tors kl 10–14, förutom på jämna måndagar kl 14–18 Döbelngatan 2, 00260 Helsingfors
Puhelin/telefax, telefon/telefax, gsm 050-377 8845, email: kanslia@jp27.fi

Finnentagin juhlallisuuksiin kuuluu myös kunniakäynti Kellinghusenin hautausmaalle. Siellä on ensimmäisessä maailmansodassa kaaatuneiden hautuuma. Sinne on viimeisen leposijansa saanut myös neljä Lockstedter Lagerissa tapahtuneen koulutuksen aikana tauteihin kuollutta jääkäriä. Jokaisen suomalaisen haudalla on saksalainen sotilas kunniavartiossa. Seremoniassa lasketaan seppelä taustalla olevan muistomerkillä sekä kukka neljän suomalaisjääkäriin hautakiven viereen.

Kuva Pertti Laatikainen.

